Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 107 (3002) ШАНБА
8 МАЙ 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЭРТАГА — ҒАЛАБА БАЙРАМИ

Рассом А. Багдасарян.

Тонгги газеталарда

▲ Газеталарда Л. Брежнев, Н. Подгорний, А. Косигин ўртоқларнинг Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Эрих Хонеккерга, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси Вилли Штофга, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси Хорст Зиндерман ўртоқларга немис халқи фашизмдан озод этилганлигининг 31 йиллиги муносабати билан табрик телеграммаси эълон қилинган.

▲ Кеча Тошкент Халқаро кинофестивали матбуот марказида республика матбуот, телевидение ва радио ходимлари учун махсус матбуот конференцияси ўтказилди.

▲ Шавкатли меҳнатлари билан тўққизинчи беш йиллик топшириқлари ва юксак социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига ёрдам берган республика пойтахти халк хўжалиги ходимларидан катта бир группаси 7 май куни Ўзбекисон ССР Министрлар Советининг мажлислар залига йиғилдилар. Уларга тантанали вазиятда СССРнинг орден ва медаллари топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Уй-жой фонди, маданий-маиший ва жамоат бинолари—умумхалқ мулки

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети уй-жой фонди, маданий-маиший ва жамоат биноларини асрашни янада яхшилаш чораларини кўриб чиқдилар.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда айтиладики, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси совет кишиларининг турмуш фаровонлигини ва маданиятини муттасил юксалтириш, социалистик турмуш тарзини қарор топтириш ва бойитиш йўлини оғишмай амалга ошириб боряпти. Партиямизнинг ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун деган шиори уй-жой ва маданий-маиший қурилиш катта программасида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда. Ўзбекистонда саккизинчи ва тўққизинчи беш йилликнинг ўзидагина 50 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой қурилди. Республика аҳолисининг қарийб ярми янги, шинам уйларга кўчиб кирди ёки ўзининг уй-жой шароитларини яхшилаб олди. Шу вақт ичида 1 миллион 200 минг ўринли мактаблар, 300 минг болага мўлжалланган боғча ва ясли, 32 минг ўринли касалхоналар, кўпдан-кўп поликлиника, клуб, кинотеатр, маданият саройлари, кутубхоналар, аҳолига маиший хизмат, савдо хизмати ва бошқа хил хизматлар кўрсатадиган муассасалар учун бинолар қурилди.

Қишлоқлар ҳозирга қадар мисли кўрилмаган кўламда қайтадан қурилмоқда. КПСС Программасининг шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовутларни йўқотиш тўғрисидаги талаблари амалга оширила бориб, республиканинг колхоз ва совхозларида эски қишлоқ ва хуторлар ўрнида қишлоқ аҳолисига коммунал, маиший, савдо-сотик ва медицина хизмати кўрсатиладиган шаҳар типидаги шинам посёлкалар барпо этилмоқда.

Шаҳар ва қишлоқларда янги, шинам турар-жой районлари, майдон ва магистралларнинг кўркам меъморий ансамбллари пайдо бўлди. Тошкентда В. И. Ленин Марказий музейининг филиали, «Ўзбекистон» меҳмонхонаси, цирк, кўкрак хирургияси клиникаси, министрликлар, идоралар, газета ва журнал нашриётларининг биноси, Нукус ва Урганч шаҳарларида театрлар, Андижонда клиник касалхона, Самарқандда давлат университети, Бухорода педагогика институти, Фарғонада универмаг, катта меъморий ва шаҳар қуриш санъати қимматига эга бўлган бошқа бир қанча бинолар қурилди. Шу биноларда ҳозирги замон Ватан ва жаҳон архитектурасининг энг яхши ютуқлари, Ўзбекистон ва барча қардош республикалар халқ меъморчилигининг прогрессив томонлари акс эттирилди.

Аҳолининг замонавий шинам уй-жойлар билан таъминланиши, маданий ва маиший хизмат муассасаларининг кенг кўламда ривож топиши, шаҳар ва қишлоқлар архитектураси ва планининг яхшиланиши кишиларнинг меҳнат ва маиший турмуш маданиятини юксалтиришга, уларнинг жамоат ишларидаги ва меҳнатдаги активлигини оширишга самарали таъсир ўтказяпти, меҳнаткашларни эстетик тарбиялаш ишига хизмат қиляпти.

Республикада барпо этилган уй-жой фонди, бинолар ва иншоотлар халқнинг қўлида бўлган жуда катта жамоат моддий бойлигидир. Тўғри фойдаланиш ва намунали асраш орқали шу халқ мулкининг сақланиши, кўпга чидашини таъминлаш умумпартия ва умумхалқ ишидир.

Шаҳар ва қишлоқлардаги уй-жойлар, жамоат ва маданий-маиший бинолар электр, газ, иссиқ сув ва совуқ сув бериш, вентиляция қилиш ва ҳавони кондициялаш, лифт каби ғоят мураккаб системалар билан ускуналанаётган ҳозирги пайтда уларни намунали асраш даставвал юксак инженерлик хизмати кўрсатилишини талаб қилади.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, министрликлар ва идоралар, ташкилотлар ва корхоналар, колхозлар ва совхозлар бу муҳим ишга кўп эътибор бермоқдалар, кўпчилик ҳолларда уй-жойлар, жамоат бинолари ва иншоотларини тузук ҳолда асрамоқдалар. Бу ишда Ангрен, Навоий ва Зарафшон шаҳарлари, Чкалов номли ишлаб чиқариш бирлашмаси орттирган тажриба эътиборга сазовордир. Аммо баъзи шаҳарлар ва қишлоқларда уй-жойлар ва жамоат биноларини асраш дуруст эмас. уларнинг кўплари ўз вақтида ремонт қилинмаяпти Фойдаланиш даражаси пастлиги ва тузук асралмаслиги сабабидан шулардан баъзилари ишга туширилганидан бир йил ўтар-ўтмасданоқ ремонт талаб бўлиб қолган айрим фактлар йўқ эмас. Шаҳар ва қишлоқларда идораларга қарашли уй-жойлар, меҳмонхоналар, кинотеатрлар, маданият уйлари, маъмурий бинолардан фойдаланишда айниқса жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Ҳовлилардаги болалар ўйнайдиган саҳнлар ва спорт майдонлари, проездлар ва йўлкалар керакли тартибга солинмаган, квартал ичкариси ва ҳовли ичини ободонлаштириш ишлари дуруст эмас. Ҳовли қоровулларининг иши устидан, шаҳарлар ва ишчи посёлкаларини супуриб-сидиришни ташкил этиш, дов-дарахтларни парвариш қилиш устидан суст назорат ўрнатилган. Меҳнаткашлар марказий иситиш системасида юз берган носозликлар, сув билан таъминлаш арматураларидаги нуқсонлар ўз вақтида тугатилмаслигидан, квартира ремонт сифати пастлигидан шикоят қилмоқдалар.

Уй-жойни ижарага олиш шартномасидаги мажбуриятларда ижарага олиб ўтирувчилар ўз квартираларини намунали ҳолатда асрашлари кераклиги, уч йилда камида бир марта, шунингдек уйдан кўчиб кетишда уни ўз ҳисобларидан ремонт қилишлари кераклиги белгилаб қўйилган. Ҳолбуки, ижарага олиб ўтирувчиларнинг айримлари шартномадаги шу мажбуриятларга риоя қилмай, квартирани коникарсиз ҳолатда асрайдилар, уйдаги баъзи қурилмаларни ўзбошимчалик билан қайтадан ишлайдилар, бош фасад балконларидан кир қуритиш ва уй-рўзғор ашёларини чиқариб қўйиш учун фойдаланадилар. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, уларнинг уй-жой бошқармалари ва уй бошқармалари, шунингдек ўзининг уй-жой фонди бўлган ташкилотлар, муассасалар ва корхоналар шу қоидаларга риоя этилишини етарлича кузатмайдилар, аҳоли ўртасида шу масала юзасидан тегишли тушунтириш ишларини олиб бормайдилар, ижарага олиб ўтирувчиларнинг маблағлари ҳисобидан уй-жой ремонт қилувчи хизматларни тузук ривож топтирмайдилар.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети, Коммунал хўжалик министрлиги, шунингдек министрликлар, идоралар, ташкилотлар, корхоналар ва муассасалар уй-жойларнинг, жамоат ва маданий-маиший биноларнинг техник ҳолатини паспортлаш ва ҳисобга олишни сусткашлик билан жорий этяптилар, ремонтни планлаштириш ва амалга оширишда жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар. Бу иш колхоз ва совхозларда ҳам керакли даражада ташкил этилмаган.

Коммунал хўжалик министрлиги бино ва иншоотлар техник ҳолатини ҳисобга олишни такомиллаштириш ҳамда уларни ремонт қилишни планлаштириш борасида уй ва уй-жой бошқармаларига техник ва методик ёрдам кўрсатишда ҳали ҳам етарлича активлик кўрсатмаяпти.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар ва Соғлиқни сақлаш министрликлари уй-жой фондининг, жамоат ва маданий-маиший биноларнинг ёнғиндан хавфсизлиги ва санитария ҳолатини хўжалик раҳбарлари таъминлаб туришлари устидан ҳамда индивидуал уй-жойларнинг эгалари шу нормаларни бажаришлари устидан тузук назорат олиб бормаяптилар.

Жойларда уй-жойлар, маданий-маиший ва жамоат биноларини фойдаланиш ва асраш даражасига, уларни ўз вақтида сифатли ремонт қилишга етарли талаб қўйилмаяпти. Жамоатчилик уй комитетлари ва маҳалла комитетларининг ишига, уларнинг бошланғич партия ташкилотлари ишига, уй-жой ва коммунал хўжалик ташкилотлари ва корхоналарини малакали кадрлар билан мустаҳкамлашга, уй-жойларни энг яхши асраш мусобақаларини ривож топтиришга, аҳолини халқ мулкини авайлаб асраш руҳида тарбиялашга, халқ мулкининг сақланиши катта халк хўжалик ва социал аҳамиятга эга эканлигини тушунтиришга дуруст эътибор берилмаяпти.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети, газета ва журналларнинг редакциялари республикада шаҳар қуриш тажрибаси тўғрисидаги, уй-жой фонди ва маданий-маиший биноларни авайлаб-асраш, меҳнаткашларни эстетик тарбиялаш тўғрисидаги материалларни эшиттириш ва босиб чиқаришга етарли эътибор бермаяптилар.

(Давоми иккинчи бетда).

Сифат белгиси берилди

Миллий безаклар туширилган хилма хил пиёла ва чойнаклар, турли хил сервизлар... Тошкент чинни заводи коллективи тайёрлаётган буюмларнинг бири-биридан чиройли.

Мана шуларнинг қонуний якуни сифатида, корхонанинг бирданига олти буюмига Давлат Сифат белгиси берилди. Эндиликда «Пахта», «Кийик» чой сервизлари, «Дилором», «Олма гули» ва «Пахта» каби пиёла наборлари беш қиррали белги билан чиқарилади.

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

Ф. Энгельс номидаги Тошкент чет тиллар педагогика институтининг немис тили факультетида Германия Демократик Республикасидан келган бир группа меҳмонлар билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашув фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 31 йиллигига бағишланди.

Немис тили факультети декани, доцент Т. Мирсоатов, ўқитувчилар Т. В. Крахмальная, М. Рустамовалар буюк Ғалабанинг аҳамияти, Германия Демократик Республикаси билан тобора кенгайиб бораётган дўстона алоқалар, бу йил 30 йиллиги нишонланадиган Германия Бирлашган Социалистик партияси ҳақида гапирдилар.

Шундан кейин Ленин стипендиати, IV курс студенти Н. Ҳакимова, аълочи студент Н. Аҳмедов ва бошқалар меҳмонларни қизгин табриклашди.

Меҳмонлар номидан Вернер Хикман нутқ сўзлаб, шонли сана, Ўзбекистон билан ГДР ўртасидаги дўстона алоқалар тўғрисида, сафар таассуротлари ҳақида гапирди.

Учрашув сўнгида немис, рус ва ўзбек тилларида Ғалаба, дўстлик ва қардошлик ҳақидаги шеър ҳамда қўшиқлар янгради.

• Ўзбекистон дўстлик жамиятида

Совет Иттифоқи ҳақида

Голландия телевидениесининг буюртмасига биноан «Новости» матбуот агентлиги билан ҳамкорликда Совет Иттифоқи ҳақида ҳужжатли фильм яратилади. Унда мамлакатимизнинг Москва, Ленинград, Сочи, Иркутск, Братск шаҳарлари ва Ўзбекистон ҳақида ҳикоя қилинади.

Ана шу фильм муаллифларидан бири — «Нидерланди — СССР» журналининг ходими Матеус Ангел Ўзбекистон ҳаёти билан танишиш мақсадида республикамизда бўлди. У чет мамлакатлар билан дўстлик маданий алоқа боғлаш Ўзбекистон жамиятидаги учрашувда қуйидагиларни гапириб берди.

— Биз ўз фильмимизда Совет Иттифоқи ҳақида ҳаққоний ҳикоя қилишни мақсад қилиб қўйганмиз, бу билан бизнинг мамлакатимизга АҚШдан келаётган ёлғон пропагандага зарба берамиз. Биз фильмда сизнинг республикангиз гўзаллигини акс эттириб қолмасдан совет ҳокимияти йилларида ўзбек тупроғида юз берган улуғвор ўзгаришларни шоирона тасвирлаш ниятидамиз. Голландияликлар Ўзбекистон ҳақида кенг тасаввурда эмаслар. Ўйлайманки, фильм уларда маълум даражада қизиқиш уйғотади.

Фильм ҳаммаси бўлиб 50 минут давом этади. Шунинг учун ҳам ана шу кичкина ҳажмга бой ва рангбаранг материалларни усталик билан сингдиришимизни талаб этилади.

— Сизнинг киностудиянгизда, — деб давом этди Матеус Ангел — ўзбек режиссёри М. Қаюмовнинг 1966 йилги Тошкент зилзиласи ҳақидаги ажойиб фильмини кўрдим. У менда катта таассурот қолдирди. Унинг айрим чиройли кадрларини фильмга киритиб, ҳамюртларимга кўрсатиш ниятидаман. Бу фильмда Самарқанд ва Бухоронинг қадимий обидаларини, республиканинг саноат, қишлоқ хўжалиги соҳасида эришган катта ютуқларини, Ўзбекистоннинг ажойиб тоғ манзараларини, ўзбек хотин-қизларининг бахтли тақдирини, янги анъаналарини илҳом билан акс эттириш ниятимиз бор. Совет дўстларимиз ёрдамида суратга олинадиган бу фильм Голландия ва Ўзбекистон халқлари ўртасидаги дўстлик алоқаларига муносиб хизмат қилади.

Л. ФАРТУШЕНКО,
Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа боғлаш Ўзбекистон жамиятининг катта редактори.

БИРИНЧИ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Шу кунларда пойтахтимиздаги маданий муассасаларда Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатлари халқаро IV Тошкент кинофестивалини ўтказишга қизғин ҳозирлик кўрилмоқда.

КЕЧА

Тошкент кинофестивали дирекцияси Ҳамза номли санъатшунослик институти биносида газеталар, радио ва телевидение мухбирлари учун матбуот конференцияси ўтказди. Конференцияда Тошкент кинофестивали дирекциясининг бош директори, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кинематография давлат комитетининг раиси А. Абдуллаев, кинофестиваль матбуот маркази раҳбари, «Совет Ўзбекистони» газетаси редактори М. Қориев фестивалга олиб борилаётган тайёргарлик ишлари ҳақида гапириб бердилар.

«Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги» шиори остида ўтадиган бу катта маданий тадбирга жаҳондаги барча қитъаларда қизиқиш ошиб бормоқда. Ҳозиргача жаҳондаги 74 мамлакат Тошкент кинофестивалида қатнашиш истагини билдирган. Осиё қитъасидан 20 мамлакат, Африкадан 27, Латин Америкасидан 14, барча социалистик мамлакатлар, Италия, Франция, Ғарбий Берлин, ФРГ, Австралия, Янги Зеландия мамлакатлари, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг вакиллари ва унинг ЮНЕСКО ташкилоти қатнашади.

Жаҳонга таниқли машҳур кинорежиссёрлардан Раж Капур (Ҳиндистон), Микеланжела Антониони (Италия) ва бошқа кино арбоблари ҳурматли меҳмон сифатида келадилар.

Фестиваль кунларида унинг қатнашчилари ва меҳмонлари иштирокида бир қатор маданий тадбирлар ҳам ўтказилади. Латин Америкасидаги Чили мамлакатининг ватанпарварлари иштирокида митинг ўтказилади, фестиваль қатнашчилари Тошкент зилзиласининг ўн йиллигига бағишлаб қурилган Халқлар Дўстлиги музейи ва «Жасорат» монументи очилиш маросимида иштирок этадилар ва кўпгина маданият даргоҳларини зиёрат қиладилар.

Ўзбек кинематографчилари кинорежиссёр Учқун Назаров тайёрлаган «Оловли соҳил» бадиий фильмини Тошкент кинофестивалида кўрсатишга тақдим қилишди. Бундан ташқари пойтахтимиз киноижодкорларининг кўпгина ҳужжатли ленталари ҳам фестивалда намойиш этилади.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ЖАСОРАТИГА БАҒИШЛАНГАН ТЎПЛАМ

Ғафур Ғулом номли адабиёт ва санъат нашриёти босиб чиқарган «5000000» китобининг мавзуи тўққизинчи беш йилликда пахтачиликда беш миллион тонна маррасига эришиш учун Ўзбекистон меҳнаткашларининг олиб борган курашига бағишланган.

Китоб КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг «Шахдам қадам» сарлавҳали мақоласи билан очилади. Тўпламда босилган республика ёзувчилари ва журналистларининг шеърлари, очерклари, публицистик материалларида Ўзбекистоннинг беш миллион тонналик пахта хирмони учун қандай жанг қилинганлиги тасвирланади, қишлоқдаги илғор кишилар, мўл ҳосил миришкорлари, новаторлар ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг етакчи мутахассислари улуғланади.

(ЎзТАГ).

РАДИО КУНИГА БАҒИШЛАНАДИ.

7 май куни Тошкентда, Я. М. Свердлов номли концерт залида партия, жамоат ташкилотлари вакилларининг, телевидение, радио ва алоқа ходимларининг радио кунига бағишланган тантанали кечаси бўлди.

Кечани Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Б. Ғ. Ҳалилов очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Ўзбекистон ССР Алоқа министри Т. М. Тўхтаев радио куни ҳақида доклад қилди.

(ЎзТАГ).

МИЛЛИОНЕРЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Трамвай-троллей 6 у с бошқармасида миллионер ҳайдовчилар сафи ой сайин ортмоқда.

БОШҚАРМАГА ҚАРАШЛИ 2-ТРАМВАЙ ПАРКИНИНГ Н. БУРХОНОВА, Р. РАВИЛОВА, Б. СИНГАТУЛЛИНА КАБИ ҲАЙДОВЧИЛАРИ ҲАМ МИЛЛИОНЕР ҲАЙДОВЧИЛАР САФИГА ҚЎШИЛДИЛАР.

Бу ҳайдовчиларнинг ҳар бири ўз меҳнат фаолияти даврида миллиондан ортиқ йўловчиларни турли манзилларга элтиб қўйдилар.

СУРАТДА: Самбо кураши турнири олишувларидан бири.

В. Белопзотов фотоси.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг

соврини учун самбо кураши бўйича Бутуниттифоқ турнири

Кураш кескинлашмоқда

«Ёшлик» спорт аренасида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари соврини учун самбо кураши бўйича Бутуниттифоқ турнирида кураш тобора кескинлашиб бормоқда. Кеча кечқурун беш вазн тоифасидаги курашчилар — 48, 57, 68, 82 ва 100 килограммликлар беллашувни якунладилар.

Турнир чемпионларига дипломлар ва кубоклар топширилди. Тақдирланганлар орасида тольяттилик Виктор Филимонов, тошкентлик динамочи Маҳмуд Аҳмедов, новокузнецклик Николай Мальков, Василий Аникин (Тошкент, «Динамо») ва чимкентлик Леонид Приказчиковлар бор.

Иккинчи ўринни тошкентлик К. Денишев, Б. Эргашев, новокузнецклик Ю. Климентьев, харьковлик М. Гирич ва бухоролик Х. Боқиевалар эгалладилар.

Барча ўн совриндорлар СССР спорт мастери деган номни олиш учун етарли балл тўпладилар.

«ПАХТАКОР»ДА БАЙРАМ

Кеча минглаб ёш тошкентликлар «Пахтакор» марказий стадионида бўлиб ўтган спорт байрамида қатнашишди. Бу байрам Ғалаба — куни ва XXII шаҳар ўқувчилари спартакиадасининг очилишига бағишлангандир.

УЙ-ЖОЙ ФОНДИ, МАДАНИЙ-МАИШИЙ ВА ЖАМОАТ БИНОЛАРИ — УМУМХАЛҚ МУЛКИ

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шаҳар ва қишлоқларда уй-жойлар, меҳмонхоналар, мактаблар, болалар муассасалари, ўқув юртлари, клублар, маданият уйлари, кинотеатрлар, соғлиқни сақлаш, маориф, маъмурий муассасалар, жамоат ва маданий-маиший бинолар ва бошқа бинолардан фойдаланишни тубдан яхшилаш ва уларни асраш техника даражасини оширишни республикадаги барча партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг энг муҳим вазифаси қилиб қўйдилар. Уй ва иморатларнинг инженерлик машина-ускуналари, томлари, фасадлари, подъездларини намунали асрашга, шу уй ва иморатлар зонасидаги ирригация, ободончилик ва дов-дарахтларга алоҳида эътибор бериш таклиф қилинди.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети, министрликлар, идоралар, ташкилотлар, корхоналар ва муассасалар, колхоз ва совхозларга:

— уй-жой фонди, жамоат ва маданий-маиший бинолардан фойдаланиш ва уларни асрашни тубдан яхшилаш борасида комплекс тадбирлар ишлаб чиқиш топширилди. Бу тадбирларда уй-жой-коммунал хўжалик ташкилотлари ва корхоналарининг, колхоз коммунал-маиший комбинатлари ва ремонт-қурилиш ташкилотларининг бутун фаолият даражасини ва ишдаги оперативлигини оширишни кўзда тутиш таклиф қилинди.

— 1976 йилда уй-жойлар, жамоат бинолари ва маданий-маиший бинолардан фойдаланиш ва уларни асраш техника даражаси сифатининг жамоат кўригини ўтказиш. Бу кўрикка уй комитетлари ва маҳалла комитетларини, жамоат ташкилотларини жалб қилиш. Кўрикни ўтказиш давомида Москва шаҳри партия, совет ташкилотларининг тажрибаларидан ўрганиб, аҳолининг юксак турмуш маданияти учун социалистик мусобақани авж олдириш, уй-жой идоралари, уй бошқармалари, маҳалла комитетлари фаолиятларини активлаштириш, ижарага олиб ўтирувчилардан бундай кишилар уй-жойни ижарага олиш шартномаларига қандай амал қилаётганликларини, квартира ва подъездларни нечоғлик намунали асраётганликлари устидан жамоатчилик назорат группаларини тузиш. Кўрик натижаларини корхона, ташкилот, колхоз ва совхоз коллективларида уй-жой ва уй бошқармаларида шунингдек аҳоли ўртасида муҳокама қилиш вазифалари топширилди.

Шу тадбирларни ишлаб чиқиш ва кўрикларни ўтказишга раҳбарлик қилиш ва назорат этиш вазифалари Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, область ижроия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари раисларининг коммунал хўжалик масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари зиммасига топширилди.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига кўрик ва уни ўтказиш тартиботи тўғрисидаги Низомни ишлаб чиқиш ва уни тасдиқлаш вазифаси топширилди. Кўрик Низоми ва уни ўтказиш тартиби:

— ҳар бир гражданда уй-жой, маданий-маиший бинолар ва иморатларга социалистик эҳтиёткорлик билан уларни намунали асрашга интилиш ҳисларини тарбиялаш, ҳовли, парк ва жамоат фойдаланадиган бошқа жойларни ободонлаштиришда фаол қатнашишни, шу умумхалқ мулки сақланишини таъминлаш жуда катта халқ хўжалик ва социал аҳамиятга эга бўлган вазифа эканлигини республиканинг ҳар бир аҳолисига етказиш зарур эканлигини;

— ташкилотлар, корхоналар, муассасалар, колхоз ва совхозлар коллективларининг мактаблар, болалар муассасалари, даволаш муассасалари ҳамда бошқа маданий ва маориф муассасалари бинолари ва иншоотларини техникавий асрашни ташкил этиш ишида шу муассасалар устидан оталик ишлари активлаштирилишини мақсад қилиб қўяди.

1976 йил август ойида Нукус шаҳрида уй-жой фондини, жамоат ва маданий-маиший биноларни асрашнинг аҳволи ва бу ишни янада яхшилаш тадбирлари масалаларига бағишланган республика семинар-кенгашини ўтказишга қарор қилинди.

Идораларга қарашли уй-жой фондини аста-секин маҳаллий Советларга топшириш тадбирлари белгиланди.

Ўзбекистон ССР Юстиция министрлигига манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига тақдим этиш учун идораларга қарашли уй-жойларнинг илгариги эгалари ўзлари билан меҳнат муносабатларини тўхтатган гражданларни кўчириш, шунингдек кўчирилгандан кейин бўшаган уй-жойга бошқа одамларни кўчириб келтириш ҳуқуқларига эга эканлигини қонун йўли билан мустаҳкамлаш тўғрисидаги таклифларни тайёрлаш топширилди.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги билан Молия министрлигига Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети билан биргаликда Ўзбекистон ССР Министрлар Советига:

— Уй-жой фондини бошқариш структурасини янада такомиллаштириш ҳамда унинг сақланиши ва жамоат, маданий-маиший биноларнинг асралиши устидан назоратни кучайтириш юзасидан;

— Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги ва Тошкент шаҳар ижроия комитетида меҳмонхоналардан ҳамда жамоат ва маданий-маиший мақсадларга хизмат қилувчи ноёб бинолардан фойдаланиш ва уларни асраш билан шуғулланувчи махсус бирлашмалар тузиш тўғрисида таклифлар киритиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига, министрликлар, идоралар, ташкилотларга, корхоналар ва муассасаларга:

— 1976 йилдан бошлаб уй-жой биноларини, жамоат ва маданий-маиший биноларни планли — барвақт ремонт қилишга бир текисда ўтишни ҳамда капитал ва жорий ремонтга ажратилаётган маблағдан самарали фойдаланишни таъминлаш;

— 1977 — 1980 йилларда уй-жой ва жамоат биноларини инженерлик жиҳатдан таъминлашни бошқаришни диспетчерлаштиришга ўтиш,

— мавжуд уй-жой биноларининг айвонлари ва пешайвонларига ойна қўйишда лозим даражада тартиб ўрнатиш таклиф қилинди.

Уй-жойлардан фойдаланиш ташкилотларининг нормал ишлаши учун яхшироқ шароит яратиш мақсадида Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига. Тошкент шаҳар ижроия комитетига, шунингдек министрликлар ва идораларга уй-жой массивларини лойиҳалаш ва қуриш вақтида 1977 йилдан бошлаб уй-жойлардан фойдаланиш конторалари ва уларнинг ремонт ташкилотлари учун Тошкент шаҳридаги шундай массивларда уй-жой бинолари фойдали ҳажмининг ҳар 100 минг квадрат метри ҳисобидан ва бошқа шаҳарларда ҳар 75 минг квадрат метри ҳисобидан бинолар, шунингдек уй-жой массиви, микрорайонлар ва кварталларнинг инженерлик тармоғини диспетчерлик йўли билан бошқариш системаларини қуришни кўзда тутиш таклиф қилинди.

Қурилиш ташкилотларига 1977 йил январидан бошлаб қурилган уй-жой, жамоат ва маданий-маиший биноларни белгиланган нусхада тўлдирилган техника паспортлари билан топшириш таклиф этилди. Ўзбекистон ССР Госстройига Коммунал хўжалик, Маориф, Маданият ва Соғлиқни сақлаш министрликлари билан келишиб, уй-жой биносининг, жамоат ва маданий-маиший объектларнинг техника паспортини ишлаб чиқиб, тасдиқлаш топширилди. Техника паспортларида иморат қурилган жойнинг архитектура ансамблига мувофиқлаштирилган фасадлар ва фрагментларнинг ёруғлик қандай тушиши белгиланган лойиҳа ечимлари албатта кўрсатилиши керак.

Уй-жой биноларини, жамоат ва маданий-маиший биноларни капитал ремонт қилиш учун лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқишни яхшилаш, ягона техника сиёсатини ўтказиш ҳамда биноларни кўздан кечиришнинг илғор методларини жорий этиш ва ремонтни ташкил қилишни яхшилаш мақсадида Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги «Узгипрокоммунинжпроект» лойиҳа институтининг Тошкент зона филиали базасида уй-жой биноларини, маданий-маиший, коммунал ва жамоат биноларини капитал ремонт қилишни, шунингдек ободонлаштириш объектларини лойиҳалаш учун «Узгипроремжилпроект» лойиҳа институтини ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлиги билан Тошкент шаҳар ижроия комитетига ўзларига қарашли ремонт-қурилиш ташкилотлари ишини яхшилаш, уларнинг ўз ишлаб чиқариш базасини янада ривожлантириш юзасидан зарур чораларни кўриш ва шу асосда ремонт ишларини индустриялаш даражасини анча кўтариш, шу ишларнинг сифатини ошириш ва муддатларини қисқартиришга эришиш топширилди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, Тошкент шаҳар ижроия комитетига, министрликлар ва идораларга 1976 — 1980 йилларда ирригация объектларини қайта тиклаш ва уларни яхши ҳолатда сақлаш, кварталлар орасини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, болалар ўйнайдиган ва спорт майдончалари, ҳовлилардаги ва мактаблардаги бассейнларни яхши ҳолатда сақлаш, шахсий автомашина эгаларининг гаражларини белгиланган жойларга кўчириш чораларини кўриш, гаражларни кооперация асосида қуришни ривожлантириш, шундай автомашиналар учун ҳақ олинадиган стоянкалар ташкил этиш топширилди.

Ўзбекистон ССР Госстройига ва маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларига уй-жой бинолари қурилишининг сифати устидан архитектура-қурилиш назоратини кучайтириш, чала ва нуқсони бўлган биноларнинг топширилиши ва қабул қилинишига йўл қўймаслик, лойиҳа ташкилотларидан бинолар ва иншоотларни сифатли лойиҳалашни талаб қилиш, лойиҳаларда биноларнинг ташқи безаги ва архитектуравий жиҳози учун замонавий, самарали ва чидамли қурилиш материалларидан фойдаланишни кўзда тутиш таклиф этилди.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига уй-жойларга кўчиб кирувчилар билан тузилган шартноманинг мазкур квартираларда яшовчилар томонидан бажарилиши устидан назоратни кучайтириш таклиф қилинди. Иситиш, сув таъминоти ва канализация системаларининг монтаж ускуналари ишини издан чиқарадиган ўзбошимча ҳаракатлар қилинишига, хоналарни қайта ускуналаш ва қайта планлаштиришга, пешайвонларни қалаштириб юборишга ва бошқа бузишларга йўл қўйилмасин.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар, Соғлиқни сақлаш министрликларига ва «Узглавгаз»га ёнғинга қарши ва санитария назорати инспекциялари ишини активлаштириш, бинолар ва иншоотлардан фойдаланишда, шунингдек якка тартибда қурилган уй эгаларининг уй-жойлардан фойдаланишида ёнғинга қарши ва санитария нормаларига риоя этилиши устидан газ инспекциясининг назоратини кучайтириш таклиф этилди.

Республика шаҳарлари ва районларининг намунали ободончилиги ва санитария ҳолати учун ўтказиладиган социалистик мусобақани якунлаш вақтида уй-жой фонди ҳамда жамоат ва маданий-маиший биноларнинг сақланиш ҳолати ҳисобга олиниши лозимлиги белгилаб қўйилди.

Область, шаҳар, район партия комитетларига ўз қарамоқларида уй-жой фонди ҳамда жамоат ва маданий-маиший бинолар бўлган меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига, хўжалик раҳбарларига, корхоналар ва муассасаларнинг бошланғич партия ҳамда касаба союз ташкилотларига нисбатан шу бинолардан фойдаланиш даражаси ва уларнинг техникавий ҳолати учун кўпроқ талабчанлик қилиш, раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда, шунингдек коммунал хўжалигига ишчилар қабул қилиш ва уларнинг ўрнашиб қолишини таъминлашда доимо ёрдам бериш таклиф этилди.

Газета ва журналларнинг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетига уй-жой фондини, маданий-маиший ва жамоат биноларини қуриш ҳамда сақлашдаги илғор тажрибани ҳикоя қиладиган, бу ишда жамоатчиликнинг ролини кўрсатадиган материалларни матбуот саҳифаларида кенг ёритиш, радио ва телевидение программаларида эшиттириш ва кўрсатиш топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари уй-жой биноларини, меҳмонхоналар, театрлар, маданият саройлари, клубларни, болалар муассасалари, медицина муассасалари ҳамда бошқа маданий-маиший муассасалар биноларини намунали асраш ва улардан фойдаланишни яхшилаш учун бошланган умумхалқ ҳаракатини кучайтириб юборадилар, ана шу умумхалқ мулкининг яхши сақланишини таъминлайдилар, КПСС XXV съезди қарорлари асосида аҳолининг турмуш даражасини оширишда янги муваффақиятларга эришадилар, деб ишонч билдирдилар.

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ЖАНГЛАРИДА ҚЎЛГА КИРИТИЛГАН ҒАЛАБА ҚАҲРАМОН ИШЧИЛАР СИНФИМИЗНИНГ, КОЛХОЗЧИ-ДЕҲҚОНЛАРИМИЗНИНГ, ЗИЁЛИЛАРИМИЗНИНГ ҒАЛАБАСИ БЎЛДИ, КЎП МИЛЛАТЛИ БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ҒАЛАБАСИ БЎЛДИ.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ХАЛҚНИНГ БУЮК ЖАСОРАТИ

Пойтахтимизнинг В. И. Ленин номли бош майдонидаги Номаълум солдат ёдгорлиги кишиларнинг зиёратгоҳига айланган. Бу ерга ҳар куни юзлаб кишилар келиб, Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жасур қаҳрамонларни эслашади, уларга гулчамбарлар қўйишади.

В. Клепко фотоси.

ТАЪЗИМ

Машқда қийин бўлса, жангда осон бўлади, деган гап бежиз айтилмаган экан. Ҳарбий санъатни, маҳоратни қисқа вақт ичида қунт билан эгаллаб олган сержант Ҳаким Мўминов жангларнинг бирида душман позициясини штурм қилишда зўр қаҳрамонлик намунасини кўрсатди. У биринчилар қатори фашистларнинг олдинги траншеяларига бостириб кирди ва ўзига ташланган немис газандаларини ер тишлатди. Ҳ. Мўминов олдинга қараб интилаётганда бирданига немислар блиндажи олдида унга офицер бошлиқ еттита фашист рўпара келиб қолди. У абжирлик билан автомат тепкисини босди. Лекин унда ўқ тамом бўлган экан. Шунда ботир жангчи ёнидаги гранатани олиб немислар томонга қараб ирғитмоқчи бўлди. Аммо, масофа жуда яқин қолганлиги учун бу фикридан қайтди. Ирғитмай уни юқори кўтариб, душманга ғазаб билан бақирди: «Қўлингни кўтар!» Совет жангчисининг кутилмаган ҳужумидан саросимага тушиб қолган саккиз фашист аср тушди. Бу жасорати учун қаҳрамон жангчининг кўксини Қизил Юлдуз ордени безади.

Ватан мукофоти жангчини ғалабага чорлади. Курск жангида, Висла дарёсини кечиб ўтишда Ҳакимжон ака бош бўлган взвод жангчилари алоҳида ўрнак кўрсатиб, ўзларининг пўлатдан ҳам мустаҳкам иродага эга эканликларини намойиш этдилар. Моҳир командир бу операцияларда кўрсатган хизматлари учун I ва II даражали «Шуҳрат» ордени билан тақдирланди. Жасур жангчи Украина, Белоруссия ва Польшани озод қилиш учун олиб борилган жангларда мардлик ва жасорат кўрсатиб қўмондонликнинг кўплаб ташаккурномаси билан тақдирланган.

Ҳа, Ҳакимжон ака Мўминов ўз ҳаётининг сермазмунли бир даврини жангларда қон кечиб, Европани, бутун инсониятни фашистлар зулмидан озод қилишдек, улуғ ишга бағишлади.

Агар сиз шу кунларда Тошкент халқ хўжалиги институтига йўлингиз тушиб, бориб қолгудек бўлсангиз, техника фанлари кандидати Ҳакимжон Мўминовни илм даргоҳларининг лекция залларида, аудиторияларида студент ёшларимиз билан машғулотлар ўтказаётган пайтда учратасиз.

Бир вақтлар қурол олиб она-Ватанни, эркин, бахтиёр ҳаётимизни фашист галаларидан ҳимоя қилган, бугун эса ўз билимини, тажрибасини ёшларга тинмай ўргатаётган коммунист Ҳакимжон Мўминовга таъзим қиламиз.

Ш. ОТАМУРОДОВ,
студент.

ҚАҲРАМОН ВОЛГОГРАД ТУПРОҒИДА

Улуғ Ватан уруши ветеранлари, пойтахтимиздаги завод ва фабрикаларнинг донгдор ишчилари ва қишлоқ хўжалик илғорлари билан биргаликдаги бу галги сафаримиз жуда мароқли бўлди. Биз тушган туристик поезд Полтава, Киев, Львов сингари ўн тўрт шаҳарда ва бошқа бир қанча тарихий жойларда бўлди. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Харьков фронтида жон олиб, жон берган шаҳримиздаги 111-мактабнинг собиқ ўқитувчиси Ж. Шермуҳамедов, 5-таксомотор паркининг слесари М. Ўринбоев, Белоруссия фронти қатнашчиси, ҳамшаҳримиз Ш. Зокиров, Сталинград фронти жангларида қатнашган биринчи даражали Улуғ Ватан уруши ва Қизил Юлдуз орденларининг кавалери, бекободлик М. Рияев, ва бошқалар сафар давомида Улуғ Ватан урушида жасорат кўрсатган мард ўғлонлар ҳақидаги хотираларини сўзлаб бердилар.

Мана, ниҳоят, орзиқиб кутган Волгоград шаҳрига ҳам кириб келдик. Бу ерга келган ҳар бир киши Мамай қўрғонини зиёрат қилмасдан кетмайди. Сон-саноқсиз пиллапоялардан ёдгорлик томон кўтарилиб борар экансиз, қўрғон девори ортилан машҳур диктор Ю. Левитаннинг уруш даврида Сталинград остоналаридаги жанглар ҳақида берган хабари қулоққа эшитилади. Киши кўз ўнгидан кўпгина воқеалар ўтади...

Мамай қўрғон ёдгорликлари бир неча бўлимдан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бири мустақил бир мавзуга эга.

Хуллас, саёҳатдан зўр таассуротлар билан қайтдик. Туристик поездаги 330 дан зиёд киши шу Ғалаба кунида саёҳат пайтида кўрган ва ундан олган таассуротларини дўст-биродарларига сўзлаб бермоқдалар.

Ф. НУРИДДИНОВ,
Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси, кекса педагог.

Солдат мактублари

Хизматдошлар қутлови

Оддий солдатлар Н. Хонбеков, Р. Дўстов, Ж. Тўраевларнинг Ватан хизматига чақирилганига ҳали ярим йил ҳам бўлгани йўқ. Аммо улар ана шу қисқа вақт ичида ўзларининг меҳнатсеварликлари, командирлари томонидан топширилган вазифаларни сидқидилдан бажаришлари билан хизматдош дўстлари эътиборини қозонишди. Жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари ҳисобланган бу ўртоқларни биз ҳамшаҳарлари яна бир қувончли воқеа билан қутладик. Чунки улар социалистик мусобақа якунлари бўйича жанговар ва сиёсий тайёргарликда биринчи ўринни эгаллашди. Бу муваффақият ҳамшаҳарларимизнинг Буюк Ғалабанинг 31 йиллик шодиёнасига муносиб тортиғидир.

М. ПЎЛАТОВ,
сержант.

Анъана мустаҳкамланмоқда

Ўзбекистон санъат усталарининг концерт бригадалари ва бадиий ҳаваскорлик коллективлари Ғалаба куни арафасида олис гарнизонларга, солдатларнинг клубларига жўнаб кетди. Улар шонли байрамга бағишланган кечаларда жангчилар ҳузурида ўз маҳоратларини намойиш этадилар.

Жангчиларга маданият ходимларининг оталиги республикада тобора кенг ривожланиб бормоқда.

Ўзбекистон маданият арбоблари жангчиларни тарбиялашда бўлинмаларнинг командирлари ва сиёсий органларга ёрдам бермоқдалар. Кейинги йил ичидагина қарийб беш мингта тематик кеча ўтказилди, бир ярим минг марта спектакль ва концерт кўрсатилди. Шунча марта маданий юриш ўтказилди.

(ЎзТАГ).

ШУҲРАТ

ПУЛЕМЁТ ҲАҚИДА БАЛЛАДА

Музей ичра турар эди
Кўпдан бери пулемёт.
Кўпдан бери нафасидан
Сочмас эди қонли ўт.
Қачонлардир жангда бўлган.
Жанглар қилган беомон.
Ёвни тутдек тўкарди у,
Юртни сақлаб соғ-омон.
Юрти ҳали мурғак эди,
Эсли-ҳушли ёш эди.
Ҳали мурғак, ёш бўлса ҳам
Кўп ишларга бош эди.
Инқилобнинг бонги ҳали
Қулоғида янграрди.
Унинг ҳар бир нидосини
Меҳнат эли тингларди.
Тингларди-ю, лаббай, дерди,
Милтиқ олиб қўлига.
Чунки душман ғов ташларди
Ҳар томондан йўлига...
Йўлки, ойдин ва чароғон,
Йўлки, текис ва равон.
Йўлки, уфқи бахтга туташ,
Йўлки, эркин бир даврон.
Йўлки, унда инсон қадри,
Меҳнат қадри бекиёс.
Йўлки, унда боғлар кўрки,
Гуллар атри бекиёс.
Шу йўл ҳаққи, шу гул ҳаққи,
Шу нақда ҳаққи жанг борди.
Шу бахт ҳаққи, шу вақт ҳаққи,
Шу нақ ҳаққи жанг борди.
Ана у чоғ шу пулемёт
Ёвга очди ўт-олов.
Бир оловки, шиддатидан
Тумтарақай қочди ёв.
Гоҳо ўнгдан, гоҳо сўлдан,
Гоҳо тонгдан ўт очди.
Гоҳо тонгдан, гоҳо кундуз,
Гоҳо шомдан ўт очди.
Гоҳо боғдан, гоҳо тоғдан,
Гоҳо Ердан ўт очди.
Гоҳо сойдан, гоҳ ўнгирдан,
Гоҳо қирдан ўт очди.
Қайда бўлса, шунда душман.
Кўксига ўт очди у.
Шу йўсинда эрку-иқбол
Эшигини очди у.
Сўнгги жангни шу ерларда,
Шу қишлоқда қилганди.
Шу жангларда ёдгор бўлиб,
Шу музейда қолганди.
Бу жанговар музей эди,
Ёш-қарига бир ибрат.
Кимки кўрса гўё дерди:
«Тинчлик бешигин тебрат!»
Кекса солдат таниб дерди:
— Ишлар қалай оғайни?
Зерикмасдан турибсанми,
Ёнга олиб тоғайни!
— Менга ишинг тушмасин, қўй,
Дейди шунда пулемёт,
Зериксам ҳам шунда турай,
Шунда турай умрбод.
Шунда мени кўрсин одам,
Шунда қилсин томоша.
Юрмай энди олов сочиб
Дала қиру, тоғ оша!
Мен ўт сочган дала қирда
Гуллар унсин, дон унсин.
Мен ўт очган шаҳарларда
Ҳаёт кулсин, шон кулсин.
Мен музейдан чиқмай энди
Зериксам ҳам майлига.
Шу музейда қолиб кетай,
Чирисам ҳам майлига!
Майли деди кишилар ҳам,
Майли деди ҳар солдат,
Кунлар ўтди, йиллар ўтди,
Эл-юрт топди саодат.
Саодатда, қут, ҳаловат,
Саодатда барака.
Саодатнинг завқи билан
Элу-юртда ҳаракат.
Энди инсон қалби бошка,
Қадр-қиммати бошқача.
Энди қирлар кўрки бошқа.
Ва ҳиммати бошқача.
Энди боғ-роғ бошқача-ю,
Гуллар атри бошқача.
Энди шоир мағрур-у, шод,
Ҳар бир сатри бошқача.
Истиқболнинг чироғидан
Ҳар хонадон чароғон.
Ҳар хонадон тинчу мамнун,
Бахт йўллари кенг, равон!
Лекин... лекин... лекин бирдан
Олам келди ларзага.
Қирда деҳқон кетмонини
Тираб қолди марзага.
Ишчи дастгоҳ мурватини
Бир лаҳзага тўхтатди.
Тўхтатди-ю, қўллари мушт,
Қалби ғазаб тутатди.
Бошланганди уруш — қирғин...
Турди эл-юрт оёққа.
Қалблар денгиз, нафрат тўлқин,
Урар эди қирғоқда.
Жанг борарди, еру-кўкда,
Жанг борарди денгизда.
Жанг борарди — синов эди.
Ҳар ўғилу ҳар қизга.
Ҳар ўғил-қиз марду-майдон.
Ҳар кафт тупроқ-тўтиё.
Гўё тинчин йўқотганди,
Тинчлик билмас бу дунё.
Не чораки чекинардик,
Кучли эди маккор ёв.
Чекинардик, қалбда ғазаб,
Кўзда ўчмас ўч олов.
Чекинардик баъзан ҳайрон,
Баъзан дея: — нима гап?
Баъзан душман қишда тўхтаб,
Ёзда бошлар қайталаб,
Баъзан мушт уюб манглайидан
Гангиб-гангиб кетса ҳам,
Лекин ҳамон абжир эди,
Кучли эди муттаҳам!
Уруш охир етиб келди
Музейи бор қишлоққа...
Окоп қазиб, тўп ўрнатдик,
Гоҳ адрга, гоҳ боққа,
Қизиб кетди жангу-жадал,
Қизиб кетди отишма.
Билиб бўлмас боғ-роғ нима,
Бино нима, тош нима!
Бундоқ боқса кекса солдат
Автомати дабдала.
Бундоқ боқса ортда қишлоқ
Ундан нари кенг дала.
Бундоқ боқса тўплар пачоқ,
Аҳвол жуда танг эди.
Бир иложи топилмаса,
Шу охирги жанг эди.
Шунда бирдан хаёлига
Келиб қолди пулемёт.
Пулемётки, музей ичра
Турар эди мисли ёт.
Учиб кетди музейга у,
Тепиб очди эшигин.
Қучоғига босиб олди
Гўё она бешигин...
Яна қайта жангга кирди,
Жанг бошланди қайтадан.
Бундай жангни эшитганди,
Бир маҳаллар отадан.
Жангки, Ер қон, ўтлоқлар қон,
Оёқ бунда, қўл унда
Уй-жой вайрон, кўприк вайрон,
От ўлиги тўлқинда,
Дов-дарахтлар чўлтоқ-мўлтоқ,
Пайхон бўлган буғдойзор.
Жангки, одам нархи арзон,
Ҳар қадамда ярадор.
Жанг борарди, даҳшатли жанг,
Авжда ажал бозори.
Ёв ўқидан тўзиб кетди
Ҳатто қишлоқ мозори!
«Максим» билан кекса солдат
Гоҳ тепада, гоҳ қирда,
Гоҳ йўл четида... пайти билан
Қанча ёвни у қирди.
Ана душман бир чекинди...
Яна ўтди ҳужумга.
Ана, яна ётиб қолди,
Кўксин бериб зах чимга.
Яна ҳужум... яна бекор!
Яна бекор неча бор.
Жангчиларнинг руҳи осмон
Қаҳри эса беомон.
Қаҳрин йиғиб ётган экан,
Пулемёт ҳам музейда,
Ҳаммасини сочди ёвга,
Қатра қўймай ўзига.
Қайдан келди бу пулемёт,
Ҳайрон ҳатто командир.
Шу пулемёт сабаб бўлди,
Ёвдан қишлоқ омондир.
Ёв чекинди, тўхтаб қолди,
Кўплари Ер тишлади!
Бир ой ўтгач бизнинг қўшин,
Шундан ҳужум бошлади!

* * *

— Шу пулемёт борми дерсиз,
— Бор, бус-бутун ҳали ҳам.
Ҳамон ўша музейда у,
Ҳамон мағрур ва маҳкам.
Ҳамон қаҳри душманга ўқ,
Меҳри дўстга бир олам.
«Зериксам ҳам менга тегманг,
Тинч яшанг! дер, эй одам»
Лекин неча шаҳар-қишлоқ,
Неча адр, неча боғ,
Неча қирдан ёвни қувиб,
Қилди доим тумтароқ!
Неча юртга кириб борди,
Ғолиб, мағрур халоскор.
Неча юртдан миннатдорлик,
Бўсасининг изи бор.
Не-не қизлар гул ташлади,
Не-не боғлар кутлади.
Не-не тоғдан жанг-ла ўтиб,
Дарёлардан ҳатлади.
Жанглар бўлди: кожухида
Сув қайнади неча бор!
(Демак ствол лаққа чўғдир,
Эриб кетса, бу душвор!)
Неча бора лат еди у,
Неча бора эзилди.
Неча бора айни жангда
Ўқ тиқилиб бузилди.
Ҳаммасидан қолди омон,
Ғолиб қайтди Ерига.
«Тинч яшанг!» деб берар нидо,
Беш қитъанинг элига!

* * *

Музей ичра турар мағрур
Бир қаҳрамон пулемёт.
Шунда қолай мен мангу дер,
Нафасимдан сочмай ўт!!

1976.

[1]). Замбарак кўзда тутилади.

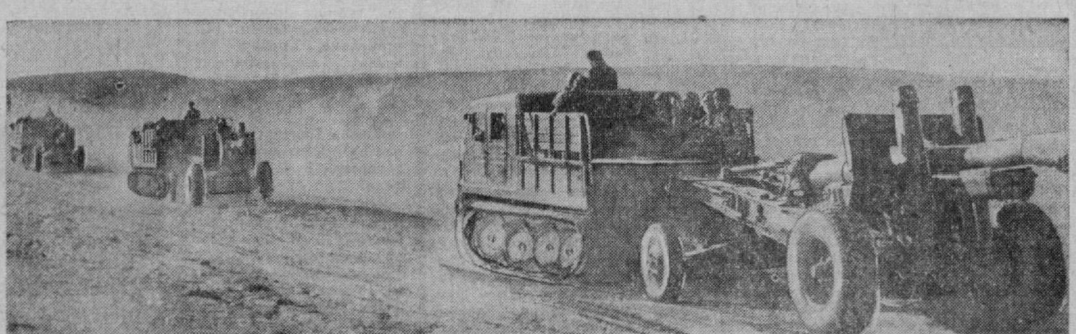

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг Ватан посбонлари ҳам Буюк Ғалабанинг 31 йиллигини жанговар ва сиёсий тайёргарликда яхши кўрсаткичларга эришган ҳолда кутиб олишяпти.
СУРАТДА: артиллерия батареяси жангчилари навбатдаги маршда.

А. Асамов фотоси.

Юксак баҳо олган холодильник

«Сизлар халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш ва уларнинг сифатини яхшилаш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилаётганлигингиз жуда соз. Сизларнинг янги, янада мукаммал ЗИЛ рўзғор холодильниги моделини ишлаб чиқаришни тезлаштириш тўғрисидаги қарорингиз тўғри бўлди. Мен энди бунинг қандай модель эканлигини билмайман. Сизлар илк бор ишлаб чиқарган холодильнигингиз менинг уйимда ҳамон ишламоқда... Сизларнинг холодильнигингиз яхши ном чиқарди ва аҳоли уни кўплаб сотиб олмоқда».

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Лихачев номли автомобиль заводи коллективига Ватаннинг юксак мукофоти — Октябрь Революцияси орденини топшириш маросимида сўзлаган нутқида довруғли корхонада ишлаб чиқарилаётган рўзғор холодильнигига ҳам ана шундай юксак баҳо берди.

Чиндан ҳам совет холодильниклари орасида «ЗИЛ» алоҳида ўринни эгаллайди. «Бирюса», «Минск», «Ока», «Космос» сингари холодильникларнинг ҳам довруғи кенг ёйилган, лекин «ЗИЛ» холодильниги улар ичида энг қулайи, энг ишончлисидир.

Конструкторлар унинг хизмат кўрсатиш муддати 18 йилга етишини аниқлаганлар. Лекин аппаратлар бундан ҳам узоқроқ муддат ишлашини кўрсатмоқда. Бундан ташқари бу холодильниклар жуда чиройли, ошхоналаримизга кўрк бағишлайди.

Унинг техник характеристикалари ҳам юқори даражада. Музхонасида ҳарорат 12 даражагача бўлади. Бу нарса маҳсулотларни узоқ вақт яхши сақлаш имконини беради. Холодильникнинг ичи чиройли, гигиена талабларига жавоб беради, уни ювиш осон, хизмат кўрсатиш муддати ҳам узоқ.

Завод меҳнаткашлари ҳар йили 140 мингдан зиёд ана шундай катта, ишончли холодильникларни ишлаб чиқармоқдалар. Бу холодильниклар фақат бизнинг мамлакатимиздагина эмас, балки Африка, Греция, Куба ва бошқа мамлакатларда ҳам маълум ва машҳурдир. 1972 йилдан бошлаб заводнинг эмблемаси сафидан яна бир белги— фахрли беш қиррали белги жой олди.

Завод коллективи холодильникнинг пишиқлигини ошириш, сифатини янада яхшилаш йўлида бутун имкониятларни ишга солмоқда. Бу ўринда «ЗИЛ» конструкторлари орасида В. Я. Маркова, Ф. А. Анохина сингари аёллар борлигини ҳам эслатиб ўтиш ўринлидир.

Холодильниклар ишлаб чиқарадиган цех КПСС XXV съезди шарафига Сифат белгиси олган «ЗИЛ»лардан пландан ташқари 2 мингтасини ишлаб чиқарди. Яқин кунлар ичида «ЗИЛ» холодильнигининг янги, бундан ҳам яхши моделлари пайдо бўлади.

●*Лойиҳа устахоналарида*

КЎҲНА КЎЧАНИНГ ЭРТАНГИ КУНИ

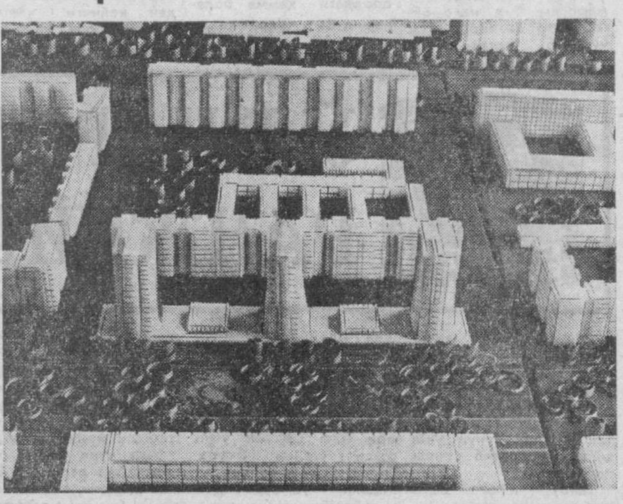

Тарас Шевченко кўчаси шаҳримизнинг энг кўҳна кўчаларидан ҳисобланади. Кейинги ўн йил мобайнида ана шу кўча атрофида бир неча янги турар жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу ерда янги маиший хизмат кўрсатиш уйи, «Қизил тонг» тикув фабрикаси, химия-фармацевтика заводи ва бошқа корхоналарнинг янги бинолари қад кўтарди.

Бугунги кунда архитекторлар ана шу кўчани янада гўзаллаштиришга катта аҳамият бермоқдалар. «Ташгипрогор» институти 4-устахонасида ана шу кўчанинг қайта қурилиши бўйича иш чизмалари тайёрланмоқда. Бу лойиҳаларга асосан Тарас Шевченко кўчасида тўққиз, ўн икки ва ўн олти қаватли бинолар қурилиши кўзда тутилган.

— Вокзал билан бошланадиган бу кўча,— дейди лойиҳа автори, ёш архитектор Светлана Цой — ўзининг ташқи кўриниши, маданий-маиший аҳамиятга эга бўлган комплекслари билан ўзига хос қиёфали бўлиши керак. Шунинг учун ҳам биз бу кўчани планлаштиришда унда кўплаб савдо муассасаларини жойлаштиришга аҳамият бердик.

Кўп қаватли ҳар бир осмонўпар бинонинг биринчи қаватида магазинлар, кафе ва бошқа хизмат кўрсатиш корхоналари жойлашади.

Тарас Шевченко кўчасини қайта қуриш макетига назар солганда ундаги турар жой биноларининг қулай жойлаштирилиши, йўллар ва биноларнинг бир-бирига мувофиқлаштириб қурилиши ўзига хос архитектура ансамблини ташкил этишини кўриш мумкин.

— Биз,— дейди лойиҳалар бош архитектори Борис Васильевич Мельников— кўчада қуриладиган тўққиз қаватли типовой биноларга янги қиёфа бахш этишга ҳаракат қилдик. Биноларнинг ташқи кўриниши, пешайвонлари ва олд қисми кўринишлари бирмунча чиройли қиёфали бўлади. Балконларнинг кўпчилиги ойнавандли қилинади.

Лойиҳада қурилиши кўзда тутилган биноларнинг айримлари ҳозирда қад кўтармоқда.

Тарас Шевченко кўчасининг комплекс қурилишини лойиҳалаш ишлари келгуси йили ниҳоясига етиши билан янги кўчанинг биринчи навбати қурилиши ҳам бошлаб юборилади.

В. ЭНКЕР,

СУРАТДА: Т. Шевченко кўчаси қайта қурилишининг макети. А. Герасимов фотоси.

Ўз-ўз ўрганиб доно бўлур...

▲ Шайх Саъдий айтади:

1.—Танини эркалатиб семиртириб юборган танпарвар кишидан ҳунарли киши чиқмайди, ҳунарсиз киши улуғликка муносиб эмасдир.

2.— Мард кишилар саъе-ҳаракат, меҳнат қилиб мақсадларига эришадилар. Эй ҳунарсиз киши, сен фақат нафсингни парвариш қилиш билангина қаерга етишмоқ истайсан?

3.—Энг аввал либосга белги, нишон қўйдирган ва бармоққа узук таққан киши Жамшид подшоҳ эди. Ундан:

— Нима учун ҳамма оройиш, зебу зийнатни чап, қўлингга бердинг? Ҳолбуки фазилат ўнг қўлдадир,— деб сўрадилар. Жамшид уларга:

— Ўнг тарафнинг ўнглик зийнати ўзига кифоя қилади, — деб жавоб берди.

4. — Бир улуғ одамдан:

— Ўнг қўлнинг фазилатлари жуда кўп бўлса ҳам, нима учун узукни чап қўлга тақадилар? — деб сўрадилар. У айтди:

— Билмайсизларми, илм аҳли доимо дунё зийнатига унча илтифот қилмайдилар.

▲ Шоир Шукурий айтади:

Иззат тиласанг жаҳон элидан,
Хизмат тиласанг улус қўлидан,
Ғайрат ила тур, белингни боғла,
Роҳат талабида меҳнат айла.

▲ Эзгуликнинг ғояси фазилат бўлиб, бу эса табиат билан оҳангдор бўлган ақлнинг одатдаги феълларидан саналиб, бизни саодатга етгизадиган бирдан-бир воситадир.

Ақл фақат англаш учунгина эмас, балки ҳам англаш, ҳам эзгулик қилиш учун керакдир. Эзгулик, яхшилик табиий ва ўзгармайдиган бир қонундир. Ҳамма ишларимиз ва ҳаракатларимизни у билан таққослаб, яхши ёки ёмон эканига ҳукм қила оламиз.

Байт:

Кимки истар халқаро бўлгай омон,
Эзгулик қилсин, сира кўрмас зиён.

Ҳирс, очкўзлик ярамас одатлардан саналади. Ҳарис, очкўз одам саксон, тўқсон ёшга кириб, қўл-оёқлари титраб турганида ҳам, ўрганган кўнгил ўртанса қўймас дегандай, мол-дунёга кўзи тўймайди. Қўлида бўлган нарсага қаноат қилмай, кеча-кундуз фикри-зикри мол-дунё орттиришда бўлади.

ҲИКОЯТ: — Қимматбаҳо либос кийган, бошига сурмаранг салла ўраб, арабий отга миниб гердайиб кетаётган бир нодон одамни кўрдим. Бир одам менга:

— Бу идроксиз ҳайвон—от устидаги бузар ёқали одамни нимага ўхшатасиз? —деди.

Мен айтдим:

— Тилла суви билан ёзилган ёмон, хунук хатдир.

ҚИССА: — Қадим замонда Ҳиндистон шаҳарларининг бирида Юнус номли бир камбағал киши яшарди. Бир кун камбағаллик жонига тегиб сафарга чиқди. Биёбонда юра-юра бир кўлга яқинлашиб қолди. Кўл бўйида бир арслон ётган эди. Унинг ёнида бир тулки ва бир кийик турар эди. Улар Юнусни кўриб қолиб:

— Бу бечора одамни арслон албатта ҳалок қилади, бир ҳийла ишлатиб уни қутқазиб қолайлик, — деб маслаҳатлашдилар. Дарҳол арслоннинг ёнига келиб:

— Сизнинг саҳийлигингиз ҳаммага машҳур бўлганга ўхшайди, бир камбағал киши келиб, марҳаматингиздан умид кутиб туради, —дедилар.

Арслон Юнусни ёнига чақирди, илгари ўлдирган одамларнинг олтин, кумушлари у ерда тушиб ётган эди, арслон ўша пулларни Юнусга ҳадя этиб, кетишга рухсат берди. Бир неча кундан кейин Юнус яна олтин-кумуш олиш учун арслон ёнига келди. Ўша куни арслон ёнида қоплон ва бўри турган эдилар. Улар Юнусни кўриб арслонга:

—Бу одам ярамас одам экан, адабсизлик қилиб рухсат олмай сизнинг ҳузурингизга келди, — дедилар. Арслон ғазабланиб сачраб ўрнидан турди. Юнусга ҳужум қилиб, уни тилка-пора қилиб ташлади.

ҲИССА: — Агар Юнус тамаъ қилмаса эди, нобуд бўлмасди. Тамаъкор киши бир кун бало-қазога учрамай қолмайди. Шунинг учун тамаъкорликдан сақланиш керак.

Ш. ЗУННУН тайёрлаган.

X асрда чиқарилган тенглама

Ўрта Осиёлик атоқли олим Ал-Форобий бундан минг йил аввал Қуёшнинг эклиптика бўйлаб нотекис ҳаракат қилишини баён этувчи математик методни ишлаб чиққан. Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг олимлари Сирдарё бўйидаги қадимги Фороб шаҳрида туғилиб ўсган буюк мутафаккирнинг рисолаларини тадқиқ этиб, шуни аниқладилар. Илмий фаолияти ўнинчи асрнинг биринчи ярмида равнақ топган Ал-Форобий мураккаб астрономик масалаларни ҳал этиш учун математик тенглама чиқарган. Тарихчилар шуни аниқладилар. Олим мана шу тенгламаси билан ўрта асрлик олимлардан анча ўзган.

Ал-Форобий Қуёш системасининг тузилишини ўрганиш билан боғлиқ бир қанча масалаларни ҳал этишга ёрдам берувчи ўзига хос тригонометрик чизиқ назариясини таклиф қилган. Мутафаккир Ер, Ой ва бошқа планеталар Қуёш теварагида айланади, деб ҳисоблаган.

Ўрта аср олимининг фикрлари астрономларнинг ҳозирги тасаввурлари билан ҳамоҳанг бўлиб чиқди.

Шанба оқшоми

▲ ДОНОЛАР ҲИКМАТИДАН ▲ ҲАМ ЧИРОЙЛИ, ҲАМ АРЗОН ▲ БАҲОР НЕЪМАТЛАРИ ▲ ИССИҚ КУНДА ИШЛАТАСИЗ ▲ КУЛИНГ, ХОРДИҚ ЧИҚАРИНГ ▲ АЁЛЛАР, СИЗЛАР УЧУН ▲ АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ХОТИРА

(ҚАТРА)

«Салом, азиз дадажон! Сизга яна мактуб ёзмоқдаман. Қалбим ҳис-ҳаяжон, ширин-туйғулар билан тўлиб-тошган. Доимо хаёлан сиз билан гаплашаман. Гўё сиз эшикдан қучоқ очиб кириб келаётгандек бўласиз. Эшикка қарайман, Йўқ, ҳеч ким йўқ. Яна кўзларимда соғинч ёшлари пайдо бўлади. Сочларимни меҳнатда қаварган меҳрибон қўлларингиз билан оҳиста силайсиз. «Йиғлама, мен келдим қизим», деяётгандек бўласиз. Сиз билан топлашгандек беихтиёр лабларим пичирлайди. Қандайдир қувонч-ҳаяжон билан «дада, дадажон» деб юбораман. Мусаффо кўкка тикилиб хаёлан сиздан сўрайман: «Қачон келасиз, адажон. Тезроқ келинг, сизни соғиндик».

Бугун сизни туш кўрдим. Катта боғимизда иккаламиз пишган меваларни тераётган эканмиз. Сиз жуда хурсанд эдингиз. Шу пайт осмонда катта бир оқ қуш пайдо бўлди ва сизни кўтариб осмонга чиқиб кетди. Сиз мени чақириб «Гулнора, қизим, ойингга айтма. Мени кўп йиғламасин, ойингга айтма мени, хўппи» деб кулдингиз. Бутун вужудимни титроқ босди. Сесканиб тушиб: «дадажон кетманг» дея уйғониб кетдим. Яна кўзларимда ёш қалқиди. Аста юриб боққа чиқиб кетдим. Оппоқ тонг палласи. Кўнглим ғаш. Меҳрибон сиймоингиз кўз олдимда намоён бўла бошлайди. Алланарсадан хафа бўлган кишидек саросимага тушаман. Хаёлим яна сизга кетади. Ёшлигимда мени «шошган қизим» деб эркалашларингиз ҳеч ёдимдан чиқмайди. Югуриб бориб онамдан «дадам қачон келади» деб сўрамоқчи бўламан. Не-не азоб-изтиробдан сўнг ўзимни қўлга оламан. Сизнинг меҳрингиз қонмаган дил армони ёш қалбимни эзади.

Гулларни жуда севар эдингиз. Гулга термулиб, гўё унда аксингизни кўргандек, кўзларимда қувонч порлайди. Ўтириб яна мактуб ёзишга киришаман. Бу менинг доимий одатим бўлиб қолган. Неча-неча марталаб сизга хат ёзаман, ёзаману, лекин кимга, қаерга...

...Хаёлан сизни излайман. Йиллар изладим, топа олмадим. Афсус, адрессиз хат менга тасалли берарди. Мени бунчалик изтиробга тушишимга сиз эмас, йўқ асло, бу машъум уруш, бешафқат уруш сабабчи.

Дадажон! Сиз ва сиз сингари дўстларингизни ҳеч ким унутмайди. Мен сиз билан фахрланаман, дадажон! Сизнинг жасоратингиз доимо тилларда достон бўлади. Сиз ҳамиша биз билан яшайсиз. Мангу яшайсиз, дадажон!

Дилором ИКРОМОВА.

Ивано-Франковск области, Коломийск тўр фабрикасида ўнинчи беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқариш икки баравар кўпаяди.

Корхонанинг ўн саккиз хил маҳсулотлари Давлат Сифат белгисига сазовор бўлган.

СУРАТДА: рассом Альбина Саган Сифат белгисига сазовор бўлган буюмларни намойиш этмоқда.

В. Мигович фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

●**Халқ истеъмоли буюмлари**

АРЗИГУЛИ СОВҒАЛАР

Шу кунларда шаҳримизнинг хўжалик моллари магазинларига ташриф буюрган харидорлар пештахталарда кўплаб янги хил рўзғор буюмлари қўйилганлигини кўрадилар. Пештахталарнинг бирида қатор қилиб бешта ихчам қоғоз қутилар қўйилган. Уларнинг ҳар бирида кундалик дастурхонимизда ишлатиладиган ошқошиқлар, вилкалар, чой қошиқлар ва кичик вилкалар ярақлаб кўзга ташланиб турибди.

Чирчиқ шаҳридаги «Ўзбекхиммаш» заводининг занглмайдиган тоза пўлатдан чиройли нақшлар ўйиб тайёрлаган бу буюмлари ҳар бир хонадон учун арзигулик совға бўлади.

ЖАЖЖИ КЎЙЛАКЛАР

Пишиқ ва чийратма қилиб тўқилган соф жун ва жун аралаш, кремплин ва шойи матолардан тикилган кўйлакчалар кўзни қувонтиради. Уларнинг моделлари, фасонлари ва ранглари ҳар хил. Калта енгли европача қилиб тикилган бу кўйлакчалар боғча ва мактаб ёшидаги қизалоқларга аталган. Ёқа ва енгларига уқалар, ленталар, боғичлар тутилган.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигига қарашли 2-тикув фабрикаси чеварлари катталар қатори кичкинтойларга кўйлакчалар чиқармоқда.

ЯНГИ МОДЕЛДА ВА ЕНГИЛ

Стол устига беш хил модада пойафзал намунаси қўйилган. Буларнинг икки модели эркакларнинг қора ва жигарранг туфлилари. Усти хромдан, таг чарм ўрнига пухта сунъий чарм ишлатилган. Туфлиларнинг бир жуфти 350 — 400 граммдан ошмади. Очиқ рангли пойафзаллар чиройли, нархи 14 сўм.

Пойтахтдаги 1-пойафзал фабрикаси коллективи мактаб ўқувчилари учун ёз фаслига атаб тайёрлаган, Давлат Сифат белгиси олган хром сандалетлари айниқса харидоргирдир. Улар ранг-баранг хромлардан гул солиб ишланган. Нарҳи эса 6 сўм.

А. ХЎЖАМОВ.

●*Таом лаззати— меҳмон иззати*

КОВАТОК МАНТИ

Узумнинг янги баргларига қиймани тугиб, буларни манти қасқонда пиширасиз (қиймани тайёрлаш ва тугиш ҳақида газетамизнинг 6-май сонида маълумот берилган). Тугилган дўлмаларни қасқон лаппакларига терасиз, бир-бир устин қилиб терсангиз ҳам ёпишмайди. Ҳар бир лаппакка 200 — 250 дўлма жойлаш мумкин, бинобарин кўп меҳмонга коватоқ тайёрлаганда қасқонда (минг дона) пишириш жуда қўл келади ва узоқ вақтни олмайди.

Қасқоннинг пастки идишига сув қўйиб суяк соласиз. Остида бульон, устида коватоқ ҳозир бўлади. Узум барги ва қиймадан оққан сел ҳам бульонга ажиб бир лаззат ато қилади. Энди бульонга картошка, сабзи, пиёз солсангиз— шўрва, гуруч солсангиз— мастава ҳосил бўлади.

ЖИГАР ҚИЙМАЛИ КОВАТОК БУҒЛАМА

Коватокни жигардан тайёрласа шифолиги янада ортади, лекин жигар қиймаланганда хаталаланиб кетади. Шу сабабли уни узун-узун— «зулуксимон» ёки майдароқ «чумчуқ тили» қилиб тўғрашни тавсия қиламиз. Бунга териб ювилган гуруч, майда тўғралган думба ёғ (чарви) ҳалқа-ҳалқа қилиб тўғралган пиёз, туз ва зираворлар қўшиб аралаштирилади.

Ушбу қиймани узум баргига ўраб дўлма туккандан сўнг кастрюлкага терасиз. Дўлмали кастрюлкани эса ҳажми каттароқ кастрюлкага солинг. Ҳар иккала кастрюлка орасига яримроқ қилиб сув қуясиз. Кичик кастрюлканинг оғзи очиқ қолдирилиб, катта кастрюлка жипс ёпилади, чунки коватоқ ташқи сувнинг буғида пишади, суст олов қўйиб 40 минутча милдиратасиз.

Масаллиқ: қиймаси учун— 500 грамм жигар, 100 грамм думба (чарви) ёғ, 0,5 стакан гуруч, 500 грамм пиёз, туз ва зираворлар таъбга кўра олинади.

Тугиш учун 100 — 120 дона узум барги керак бўлади.

Карим МАҲМУДОВ,
пазанда.

●*Биласизми?*

БАЛИҚ МАҲСУЛОТЛАРИ

▲ Ҳозирги кунда дунё океанларидан ҳар йили 70 миллион тонна балиқ овланади.

▲ БМТ озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилотининг маълумотларига қараганда, одамлар овланган балиқнинг 27 процентини янги тутилган ҳолда истеъмол қилмоқдалар. Ов қилинган балиқнинг 14 проценти музлатилмоқда, 13 проценти дудланиб, тузланяпти, қолган қисми консерва қилинмоқда.

▲ Беш процент балиқ талқони қўшилган нон билан боқилган каламушлар оддий нон билан боқилган ўз қариндошларидан 5 баравар тезроқ ўсиб ривожланган.

▲ Ўн грамм балиқ талқони ўртача вазндаги одамнинг гўшт оқсилига бўлган кунлик эҳтиёжини қондира олади.

▲ Янги тутилган балиқнинг таркибида 72 процент сув бўлади.

▲ Японияда сақлаш анча осон бўлган балиқ пасталари ишлаб чиқарилди. Балиқдан сосиска ва бошқа чала маҳсулотлар тайёрлашда бу пастадан кенг миқёсда фойдаланилмоқда.

«Баҳор» чайнворди

Ҳурматли оқшомхонлар! Қуйидаги чайнворд серфайз фасл—баҳорга бағишланган. Сўзлар юқорида «1» рақамидан бошлаб соат стрелкаси йўналишида жойлаштирилади.

1. Ер остида туганаклар ҳосил қилиб мева берадиган ўсимлик. 2. Экинзорларни суғориш иншооти 3. Ёмғир ўсимлиги. 4. Анъанавий баҳор байрами. 5. Доривор (овқатга кенг кўламда ишлатиладиган) ўсимлик. 6. Донли ўсимлик. 7. Қишин-ёзин яшил либосдаги дарахт. 8. Экинлар учун зарарли ўсимлик тури. 9. Қуш. 10. Эрта баҳорда тез ўлувчи ўсимлик. 11. Сабзавотлардан бирининг номи. 12. Сарфайз дарахт. 13. Барвақт очилувчи ўсимликлардан бири. 14. Фойдали ҳашарот. 15. Қушлар ошиёни. 16. Ўзбек демократ шоири Муқимий ғазали. 17. Резовар ўсимлик. 18. Суптропик кўп йиллик ўсимлик. 19. Мевали дарахт.

Тузувчи Анвар МИРЗАЕВ.

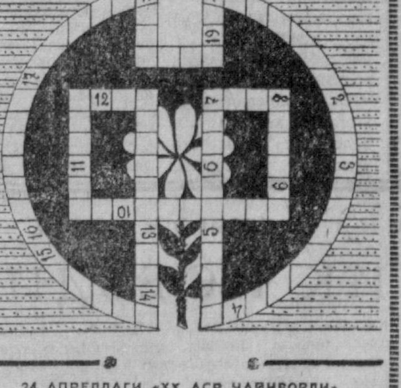

24 АПРЕЛДАГИ «XX АСР ЧАЙНВОРДИ» ЖАВОБИ

1. Кибернетика. 2. «Аврора». 3. Атом. 4. Метро. 5. Охунова. 6. Афросиёб. 7. Ботвинник. 8. Колотов. 9. «Ванда». 10. Алоэ. 11. Электроника. 12. «Аполлон». 13. Норильск. 14. КаМАЗ. 15. Зульфия. 16. Ялта. 17. Афғон. 18. Норак. 19. Куба.

Бу кроссвордга Н. Тўрабоев, С. Намозов, О. Амиров, А. Солиҳов, И. Хўжаева, С. Норов ва бошқа оқшомхонлар тўғри жавоб йўллашган.

Ораста бўлинг

ЮЗ ПАРВАРИШИ

Баҳорда баъзан юзга сарғимтир, қўнғир рангдаги катта-кичик доғлар тушади. Бу доғлар оғримайди, кишини безовта қилмайди, лекин кишининг ҳуснини бузиб туради. Доғларни кетказишда ҳар ким ўз билганича иш тутмаслиги керак. Аввало доғнинг тушиш сабабини мутахассис врач билан маслаҳатлашиб, сўнг даво чорасини қўллаш керак.

Юздаги доғларни йўқотиш учун терини оқартирадиган дорилар ва бошқа усуллар қўлланади. Мана улардан баъзилари:

Битта тухум оқини олиб озроқ, яхши майдаланган борат кислота қўшилади ва бир чой қошиқ қаймоқ билан қорилади. Кейин у юзга пастдан юқорига қараб суртилади, бир соатлардан кейин иссиқ сув билан ювиб ташланади.

Икки чой қошиқ ун, бир чой қошиқ сирка ва бир чой қошиқ асални яхшилаб аралаштирилади, сўнг бу юзнинг доғ тушган жойига текис қилиб суртилади, ярим соатдан кейин илиқ сув билан ювиб ташланади.

Бодрингни иккига бўлиб юзга ишқаш, ширасини қотгандан кейин юзни ювиб ташласа ҳам яхши натижа беради.

Юқоридаги усулларни мунтазам равишда узоқ вақт 2— 3 ой қўллаб турилса, доғлар йўқолиб кетади. Юзни доғлардан тозалаб бўлгандан кейин уларнинг қайта пайдо бўлишига йўл қўймаслик учун баъзи чораларни қўллаш керак.

Кўпчилик аёллар юзларига қатиқ суртиб, қотгандан сўнг ювиб ташлайдилар. Бу яхши одат, тери қатиқ ёғидан яхши озуқланиб, ялтираб туради. Кечқурун бир стакан сувга бир-икки япроқ лимон шарбати сиқилади ва ичига лимон япроқларини солиб, эрталабгача қўйиб қўйилади. Эрталаб шу сув билан юз ювилади.

Петрушка ёки кашнич илдизини майдалаб қирилади, илиқ сувга солиб, бир сутка сақлаб қўйилади, эртасига шу сув билан юз ювилади. Бу усулларни ҳам 2—3 ой мунтазам ёки кун ора қилиш керак.

Булардан ташқари, кишининг тўйиб ухлаши, эрталаб гимнастика билан шуғулланиши, салқин жойларда сайр қилиши керак. Бунда кишининг кайфияти яхши бўлади, иштаҳаси очилади, ўзини тетик ҳис этади, ҳамма вақт соғлом бўлади.

●*Ҳайвонот боғида*

▲ **Буни оққуш дейишади, лекин унинг патлари қора, доим сувни мавжлантириб юради.**

▲ **Кичик айиқполвон шинринликни жуда яхши кўрадим-да.**

▲ **Зебранинг йўл-йўл «либоси» чиройли.**

М. Нуриддинов ва Е. Ботиров расмлари.

ҚУВНОҚ САТРЛАР

▲ **САРТАРОШХОНАДА**

Паришонхотир профессор сартарошхонага кириб:

— Сочимни олиб қўйинг, — деди устага.

— Жоним билан. Аммо, олдин шляпангизни бошингиздан олишингизни сўрайман.

— Мени авф этасиз. Мен бу ерда хоним-аёллар борлигидан бехабар эканман, — деди профессор.

▲ **СУҲБАТ**

Бир қиз дугонасига деди:

— Минг раҳмат Джимга. У мени Жонини унутиб юборишимга ёрдамлашди.

— Жонининг ўзи ким эди?

— Жоними? Ҳа, у мени Жек деган одамни унутиб юборишимга ёрдамлашган йигит эди.

▲ **БИЛЕТ УЧУН**

— Эркаклар лақма бўлар экан. Менга пул керак бўлиб қолса, дарров жанжал чиқараман. Ҳозироқ ойимникига кетиб қоламан, дейман эримга дўқ қилиб.

— Хўш, натижа нима бўляпти? — сўради аёлнинг ҳали турмушга чиқмаган дугонаси.

— Ҳар сафар шундай қилганимда, эрим дарров рози бўлиб, йўлкира билети учун пул чиқариб беради.

▲ **ШИКОЯТЧИНИНГ ЖАЗОСИ**

Бошлиқ ёнига секретарь билан бир ходимини чақирди-да:

— Мана бу ходим, сиздан шикоят қилиб, идорага мини юбкада келади, деб айтди.

— Шундайми? — сўради у ходимдан.

— Ҳа.

— Мен бунга йўл қўяолмайман, — деди секретарь қиз. — Ходим Герр Шульц, сиз ишдан ҳайдалдингиз!

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 31 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ

ИППОДРОМДА ТАНТАНАЛИ БАЙРАМ

Бутун мамлакатимиз халқлари қатори республикамиз пойтахтининг меҳнаткашлари ҳам Улуғ Ватан урушида совет халқининг гитлерчилар Германияси устидан қозонган Буюк Ғалабасининг 31 йиллигини тантанали нишонламоқдалар. Ана шу шонли санага бағишлаб, эртага Тошкент ипподромида шаҳар меҳнаткашларининг тантанали митинги ҳамда катта спорт байрами ўтказилади. Байрам тантаналарида қатнашиш учун республикамиз областлари ва шаҳарларидан неча минглаб турли касб эгалари пойтахтимизга меҳмон бўлиб келишди.

Эртага улар шаҳар меҳнаткашлари билан биргаликда Тошкент ипподромига ташриф буюрадилар

Байрамлардагидек безатилган ипподромда ва унинг атроф-теварагидаги жойларда ёқимли куйлар таралиб туради, оммавий сайллар, тантанали ҳарбий ҳамда спорт маршлари шу ерда бўлади.

СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери, постановкачи режиссер А. Абрамян спорт байрамининг кенг программадаги сценарийсини тузган.

Байрам тантаналарини уюштириш ва ўтказишга Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Республика физкультура ва спорт давлат комитети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, республика ДОСААФ комитети, шаҳар халқ маорифи бўлими каби кўпгина ташкилотлар раҳбарлик қилмоқдалар.

Митингдан сўнг ипподром ва парадлар аллеясидаги майсазорларда СССР байроғи, Иттифоқдош республикалар байроқлари ўрнатилган машина ва мотоциклчилар, Ғалаба ордени ўрнатилган машиналарда Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Улуғ Ватан уруши ветеранлари Марказий минбар ёнидан ўтадилар. Спортчилар, отлиқлар паради бўлади...

Марказий минбар рўпарасида 60x30 метрли тахта супа устида республикамиздаги энг кучли гимнастлар, акробатлар, бадиий гимнастика спортчилари ўз маҳоратларини намойиш қиладилар. Шаҳримиз мактаблари ҳамда ҳунар-техника билим юртларининг минглаб ўқувчилари спорт байрамида қатнашадилар. Республикамиз областлари ва шаҳарларидан келган полвонлар тахта супага тўшалган гилам устида кураш тушадилар.

Эфирдан «Қаҳрамонларна совет халқига, унинг шавкатли Қуролли кучларига — шон-шарафлар!», «Улуғ Ленин партиясига, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига — шон-шарафлар!» деган хитоблар, «Партия бизнинг раҳнамоймиз» тантанали оҳанглари янграйди. Яшил майдоннинг олд томонида қизил рангли «XXV» ракамн пайдо бўлади. От пойгаси, кураш, велосипед спорти ва ДОСААФ спортчиларининг мусобака ғолибларига мукофотлар топширилади. Дорбозлар ҳам ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Эртага Тошкент ипподромига ташриф буюрган киши катта спорт байрами томошаларини кўриб мириқиб қайтади: Тантанали байрамга марҳамат!

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ОДАТЛАР

ФРАНКО ПРОСПЕРИ

ЎҒИЛ ТУҒИЛГАНДА РАНЖИЙДИГАН ОИЛАЛАР

Ойдин оролларида одам қандай туғилади, қандай яшайди ва қандай ўлади. Биз Комор архипелагида кўп вақт бўлганлигимиз сабабли ерли аҳолининг одати ва яшаш шароитини доимо ўрганиб бордик. Мана шу ўрганиш натижаларини Комор оролларининг бирида яшовчи кишининг туғилишидан то ўлгунга қадар бўлган тақдирини сиз ўқувчи билан бирга кўриб чиқамиз.

Маълум территорияда ривожланган, кўп ўзгаришларга дуч келмаган оролнинг ўсимлик ва ҳайвонот дунёси каби, унда яшовчи жамоа аҳлининг бошқа халқлар билан кўпроқ алоқада бўлмаганлиги сабабли, оролнинг урф-одати ҳам шу кунга қадар кўп ўзгаришларга дуч келмай, қадимийлигини сақлаб қолган.

Таибу ярим қоронғу кулбада биринчи бор кўзини очганда, у ўзига энгашган бир неча кишиларни кўрди. Бу нотаниш сиймолар унда ҳеч қандай таассурот қолдирмади. Ҳали унда асаб системасининг ривожланмаганлиги сабабли ҳаёт тайёрлаган биринчи ғам-ғуссани билмади, унинг ёруғ дунёга келиши ҳеч кимни севинтирмади ҳам.

Комор оролларида ўғил боланинг туғилиши бахтсизлик аломати ҳисобланади. Чунки, бола катта бўлгунга қадар турли хил маросимларда кетадиган харажатлар оилани охирида хонавайрон қилиши мумкин. Бу ерда қиз бола туғилишининг Европа мамлакатларига нисбатан фарқи шундаки, туғилган қиз бола шу уйга бойлик олиб келади, яъни у ўсиб катта бўлганда уни ота-онаси кимгадир катта пул эвазига хотинликка сотиб бойиши мумкин.

Таибу дунёга келган кунда унга қилинган илтифотсизликнинг асосий сабаби мана шунда эди.

Мусулмон дини бўйича дунёга келган болаларга исм еттинчи куни қўйилади, лекин Комор оролларида бу маросим бир неча ойга, ҳатто йилларга ҳам чўзилиб кетади. Бу вақт ичида боланинг отаси қишлоқ аҳлига тарқатиш учун ўн қоп гуруч ва юз боғлам банан йиғиши, бўлажак келиннинг оиласига тортиқ қилиш учун учта ҳўкиз ҳам сотиб олиши керак.

Таибу икки ёшга тўлгандагина унга исм қўйилади. Байрам либосида кийинган эркаклар уни қишлоқнинг ўртасидаги майдонга олиб келишади. Булар орасида яккаю-ягона аёл онаси ҳисобланади. Коҳин уни қўлига кўтариб олиб, мана шу маросим учун махсус тайёрланган сувли идишга бир неча марта кетма-кет шўнғитиб олади. Шундан кейин Таибу бир неча кундан бери онаси ўргатиб келган маросим якунини бажаради: яъни у бир ҳовуч сув олиб, энгашиб турган ота-онасининг юзига сепиб юборади. Маросим давомида шу вақтга қадар сукунат сақлаб турган эркаклар унинг бу қилган ишини зўр шовқин-сурон билан кутиб олишади.

Таибунинг шарафига бағишланган шўх базм бошланади. Мана шундан кейингина у оила қучоғига қонуний ворис сифатида қабул қилинади.

Таибунинг кейинги ўн йил ичида ўтган ҳаёти оролдаги ҳамма болалар каби бир хилда ўтади. У тенгдошларидан оддий ўйинларни ўрганади. Мактаб ёшига етгач, мактабга қатнайди. Таибунинг оиласи анча ўзига тўқ. Отасининг бир неча акр ери бор. Шунинг учун отаси ўғлини бироз бўлса ҳам саводли бўлишини ўз бурчи деб ҳисоблайди. Мана энди, у қийин араб алифбесини ўргана бошлайди, ўқитувчининг панд-насиҳатларини зўр қизиқиб тинглайди. Махсус тахтачаларга ёзилган ҳикматли қуръон сураларини қироат билан ўқийди, кўп оятларни ёддан ўқиб декламация қилиб юради. Таибу қанча ҳаракат қилиб ўрганмасин, барибир, унинг олган маълумоти ўқиш, ёзиш ва ҳисоблашдан нарига ўтмайди. У кундалик ҳаётидан қишлоқ аҳлининг урф-одати, анъана, расм-русм, нақл ва ривоятларини ўргана боради. Қишлоқ қарияларининг гапларига қулоқ солиб, хотинларнинг ҳикояларини тинглаб, Комор оролларида тез-тез бўладиган байрам маросимларида қатнашиб, ўз ёшига нисбатан ақли етадиган нарсаларни билиб олади.

Таибунинг ўспиринликка ўтиш маросими соч олдиришдан бошланди. Мусулмон аҳли ҳаётида бўладиган бу маросим Таибунинг бундан кейинги ҳаётида қандай роль ўйнашини у жуда яхши тушунарди. Мана шунинг учун у бу маросимга ифтихор билан тайёрланди. Шундан кейин у қишлоқ жамоасининг тўла ҳуқуқли аъзолари қаторидан ўрин олади.

Ўша куни Таибу отасидан бир парча ер билан ҳўкизни совғага олди. Бундан ташқари, отаси унга, диний одатга кўра, бўйнига етти марта ўраладиган кумуш маржонни ҳам совға қилди. Маржон билан ясаниб олган Таибу кулбанинг остонасида коҳинни кутиб ўтиради, маросим эса ўз тартиби билан давом этади. Бу тантана учун унинг атрофига бутун қишлоқ аҳолиси йиғилган. Ҳамма Таибунинг отасига жуда қимматга тушган зиёфат бериш онларини кутади. Бу ерда гап шундаки, одатга мувофиқ йиғилганларга боланинг отаси катта зиёфат — «зиндру» — тўртта эчки ва битта ҳўкиз билан бир неча қоп гуруч бериши керак.

Барча йиғилганларнинг сукунатида қишлоқ коҳини Таибуга яқинлашади ва у мана шу маросим учун олиб келинган муқаддас сув «азаиам» билан сочини ҳўллайди. Жингалак қора сочини устарада чиннидек қилиб олади. Урф-одатга кўра бу маросимда қайчи ишлатиш ман қилинган.

Олинган соч олдиндан қазиб қўйилган чуқурчага ташлаб юборилади, чуқурчани кўмиш вақтида коҳин мана шу муқаддас сўзларни ўқийди. «Эй, Ер, мен, сенга шу сочларни бердим. Қиёмат қойим бўлган кун сен уларни менга қайтарурсан». Тантана айбдорининг чуқурча қазилган жой устида ўтиришининг муҳим аҳамияти шундаки, маҳшар куни мусулмон жаннатининг ҳуру-ғилмонлари олдида кал бўлиб кўринишидан қўрқишидадир.

Комор оролларидаги мана шундай маросимларда ғоятда катта эътиборга эга бўлган бир шахсга дуч келинди. Бу ерда гап коҳин ҳақида боряпти.

Ҳар бир қишлоқдаги фуқаро коҳиндан қўрқади ва уни ҳурмат қилади, негаки у, ороликлар тушунчасида худо билан одамлар ўртасидаги воситачи ҳисобланади. Дарғазаб бўлган худоларни раҳм-шафқатга чақириш, юлдузларга қараб келажакни айтиб бериш фақат унга ҳадя этилган.

Аҳолининг барча табақасидан коҳин чиқиши мумкин. Бироқ, улар олдин узоқ давом этган ўқиш муддатидан ўтишлари керак. Бу ўқиш даврида катта «муалиму» бўлажак коҳинларни ўз касбларининг барча сирларидан хабардор қиладилар. Коҳинлик наслдан-наслга тўғридан-тўғри ўтаверади. Аёллардан ҳам коҳин бўлиши мумкин, лекин бу жуда камдан-кам учрайдиган ҳол.

Таибу сочини олдиргандан кейин бироз вақт ўтгач коҳиннинг бемори (пациенти) бўлиб қолди. Қаттиқ иситма безгак касалига дучор бўлиб қолган Таибу мана бир неча ҳафта тўшакда қимирламай ётибди. Қари «муалиму» боланинг бошида анча вақтгача термулиб ўтирди. Кейин афсун ўқиб, касал учун «муалиму мберу»ни ўтказиш керак деб эълон қилди.

Буни эшитган ота-она жуда қўрқиб кетди, чунки бу маросим боланинг жуда хавфли касалга йўлиққанидан дарак берарди. Таибу бўлса бундай маросимнинг қаҳрамони бўлганлигидан ўзида йўқ қувонди.

Комор ороликларнинг «муалиму мберу» — маросимида коҳин касални то ҳолдан тойгунга қадар сакратиб рақсга туширади. Тўхтовсиз давом этган рақс гўёки кучли ҳаво оқими — тозаловчи шамолни чақиради. Маросимнинг номи ҳам шундан келиб чиққан, яъни «мберу» «шамол» деган сўзни билдиради. Рақс тушаётган касалдан, уни қийнаётган жин (демон)ни илоҳий шамол қувиб чиқар эмиш.

Шундай қилиб, қўйилган диагнозга мувофиқ Таибунинг кучини кесадиган жоҳил жин, унинг танасига ёпишиб олган.

«Муалиму мберу» кечаси ўтказилади, маросимнинг жиддий тус олиши эртасига кечкурун, касални кўриб бўлингандан сўнг содир бўлади. Таибунинг уйи олдига жуда кўп одам тўпланади. Уларнинг ҳаммаси айлана чордона қуриб коҳинга қараб ўтиришади. Таибуни кулбасидан олиб чиқишади, у хотинлар қуршовида касал тўшагида ётиб, содир бўлаётган маросимни ёқилган машъалада кузатади.

Худонинг хизматкори бошини юқори кўтаради. Бу унинг оллоҳ таоллога ишора қилганини англатади ва шу билан у маросимнинг бошланишини билдиради. Ўнг қўлини осмонга кўтариб, юлдузларни кўрсатади ва қандайдир сирли сўзларни ўқийди. Бу билан йиғилганларга у гўёки ҳар бир юлдузнинг номини айтиб, уларни ҳам мана шу диний маросимда қатнашишга чақирганини англатади. Юлдузларнинг иштирок этиши Таибунинг касали тузалиб кетишида катта аҳамиятга эга эканлигини билдиради.

Ниҳоят, маросимнинг бошланиш қисми тугалланиб асосий қисмга кўчилди. Коҳин касалга орқасини ўгириб, чордона қуриб ўтиради. Унинг олдига илоҳий дўмбира — «нгома мберу»ни қўйишади. Коҳин бироз ўйланиб туради-да, кейин унинг озғин, чаққон бармоклари таранг тортилган дўмбирани чала бошлайди. Сокин юлдузлар чарақлаган тунда дўмбира овози аниқ эшитилади. Дўмбира борган сари тез, қаттиқроқ чалинади. Бу эса йиғилганларга таъсир қилиб, уларнинг асабини қитиқлайди. Бора-бора қаторда ўтирганларга дўмбира овози таъсир қилади, коҳиннинг бармоқлари дўмбира устида шундай тез ҳаракат қиладики, уни кўз билан илғаш қийин, одамларнинг ғала-ғовури авжига чиққанда Таибуни ўрнидан қўзғатишади. У ўрнидан туради, ҳар ёқдан, ўйна-ўйна, деган овоз янграйди.

Таибу кишиларнинг қийқириғи остида ярим кучсиз ҳолда ўйинга тушади. Музиканинг пардаси кўтарилган сари Таибунинг ҳаракатлари тезлашади. Музика Таибунинг ота-онасига ҳам таъсир қилади. Улар атрофдаги кишиларга қўшилиб, Таибуни тезрок ҳаракат қилишга ундайдилар. Бундан мақсад илоҳий шамолни чақириб, тандаги жоҳил жинни енгишга мажбур қилишдир.

Таибу борган сари хушсизланиб ҳеч нарсани сезмай қолади. Аъзолари унга бўйсунмайди, боши дўмбира овозидан баттар шанғиллайди. Томирларида қон гуп-гуп уради. Атрофдаги одамлар унга худди тумандек бўлиб кўринади. Ниҳоят у ҳушдан кетиб ерга йиқилади. Ҳаракатсиз жонни хотинлар ердан кўтариб олиб, ўриндиққа ётқизишади. Таибу ўзига келгандагина жин уни енга олдими, ёки йўқми, у бунга сира ҳам тушуна олмайди. Аммо у ўзича жинни енгдим деб ҳисоблайди. Эртасига Таибунинг аҳволи яхшиланмай аксинча, оғирлашади. Агар бу ерда француз докторининг аралашуви бўлмаганида, балки у жуда узоқ ётарди.

Коҳиннинг ғазабланишидан қўрққан Таибуни ота-онасининг эътирозига қарамай, доктор даволади. Бир неча кундан кейин Таибу тузалиб кетди, лекин уни, оқ одамнинг дори-дармони тузатдими ёки диний маросим тузатдими, бу унга қоронғи.

Таибу касалдан тузалгандан кейин яна унинг кундалик ҳаёти одатдагидек бораверди. Сочи олдирилган, шахсий ҳўкиз ва ерга эга бўлган Таибуда болаликдан ном-нишон ҳам қолмади. Энди уни биз меҳнат қучоғида: отасига ер ҳайдашда ёрдамлашишда, ҳўкиз ва эчкиларни боқишда, қариндош-уруғларини балиқ овига кузатаётганда, умуман уй-рўзғор ишларини бажараётганда кўрамиз. Таибу ўн беш ёшга тўлганда йигитлар қаторидан ҳақли равишда ўрин олди. Ота-оналари билишдики энди унга қайлиқ излаш вақти етиб келди.

[Давоми бор].

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Тошкентдаги В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «Восток» клуби турли хил тўгараклар ишлаб турибди.

СУРАТДА: фортепьяно тўгарагининг раҳбари Виктория Гаранина тўгарак қатнашчиси Марина Кац билан машғулот ўтказмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Сўнмас у кунлар шуҳрати

Актив жамоатчи

Саъдулла ака оиласи Октябрь районидаги «Қувиариқ» маҳалласида истиқомат қилади. У ҳарбий хизматга чақирилганда тўсатдан уруш бошланиб қолди. Тўғри фронтга йўл олди. 1214-артилерия полкида жанг қилди. Урушнинг дастлабки кунларидаёқ яраланиб, медсанбатга тушди. Саъдулла ака руҳан азоб чекар, тезроқ қуролдошлари сафига қайтишни ўйлар эди. Ҳайрият, енгилроқ яраланган экан, кўп ўтмай яна жанговар дўстлари сафига қайтди.

Ўшанда Воронежни озод қилиш учун жанглар борар эди. Бу жангларда Саъдулла ака кўрсатган жасорати, чидамлилиги, матонати билан кўп жангчиларга ўрнак бўлди. Қаттиқ яраланган ўзбек жангчиси майдонни тарк этишни хаёлига ҳам келтирмас эди. Яна медсанбат, госпитал. 8 ой госпиталда даволаниб чиққанидан сўнг, медицина комиссияси жангга яроқсиз деб топди ва уни она шаҳрига қайтишни маслаҳат берди. Бироқ, Ватан учун жонини ҳам аямайдиган ботир ўзбек жангчиси жанг майдонини ташлаб кетмади. Саъдулла ака илтимосига кўра, ўқчи полкига юборилди. Бу полк ўшанда Кенигсберг шаҳрини озод қилишда қатнашарди.

— Бу ерда, — дея хотирлайди Саъдулла ака, — тунда ўқ-яроғ сақланадиган омборни қўриқлар эдик. Шерикларим билан постда сергак турибмиз. Мен уларга гўзал шаҳримиз Тошкент ҳақида ҳикоя қилиб бераётган эдим, тўсатдан бизга яқинлашиб келаётган ўн чоғлиқ немис солдатини сезиб қолдик. Икки ўртада отишма бошланди. Бир пайт қўлимда чидаб бўлмас оғриқ сездим. Қўлим бутунлай орқага қийшайиб кетган эди... Шу заҳоти бутун полк оёққа турди. Босқинчилар тириклайин асир олинди. Бу гал Тошкентга қайтиб кетишга мажбур бўлдим. Бу вақт 1944 йилнинг 26 январи эди

Фронтдан қайтгандан сўнг, Саъдулла ака қайси соҳада ишламасин, ўз меҳнатининг ғалабамиз учун озгина бўлса ҳам нафи тегишини билар ва ғайратига ғайрат қўшилар эди. Самарали меҳнатлари учун у коммунистик меҳнат зарбдори номини олишга сазовор бўлди. Ҳа, III даражали «Шуҳрат» ордени кавалери Саъдулла Ҳожимуҳамедов тинч ҳаётда ҳам ҳаммага намуна. Тиниб-тинчимас пенсионер 1969 йилдан буён маҳаллада актив ташкилотчи. Мана, икки йилдирки маҳалла комитетининг раиси. У маҳалланинг тўйига ҳам, ҳашарига ҳам бош-қош.

А. КЕЛДИЕВА.

Шаҳримиз меҳмонлари

ДЎСТЛИК ПОЕЗДИ

Тошкент экскурсия ва саёҳатлар бюроси ходимлари мамлакатимизнинг турли қардош республикаларига дўстлик поезди билан саёҳатлар уюштиряпти. Шунингдек, бюро орқали шаҳримизга қардош республика шаҳарларидан ҳам меҳмонлар келмоқдалар.

Яқинда шаҳримизда Одесса, Ленинград, Ижевск, Ереван каби йирик шаҳарлардан туристлар группаси меҳмон бўлди. Улар дўстлик, қардошлик тантанаси билан қайта қурилган гўзал шаҳримизнинг сермазмун жойлари, янги қурилиш кварталлари, музейларини бориб кўрдилар. Меҳмонлар республикамизнинг кекса ва навқирон шаҳарлари билан ҳам танишдилар.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/V да **Уйланиш**, 9/V да **Қор маликаси**, (12.00), **Лукаш ботир** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/V да **Муқаддас диёр**, 9/V да **Ужарлар** (кундузи), **Кумуш тўй** (кечқурун), 10/V да **Кўнгли ёш қариялар**.

КИНО

8 МАЙДА

Тошқин — САНЪАТ САРОЙИ (18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (18.30, 21). «ВОСТОК» (18.30, 21.30).

Фарзандлар замони — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (17.15, 20), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 21).

Бош оққан томонга — «ЎЗБЕКИСТОН» (18.20, 21.30), «ДРУЖБА» (19, 21)).

Бўрон — «ЯНГИОБОД» (19, 21). «ТИНЧЛИК» (13, 19, 21), Ғ. ҒУЛОМ номли (20.30).

Лондонлик киши — «ҚОЗОҒИСТОН» (18), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (19, 21).

Афоня (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли ((кечқурун), «КЎКЧА» (19, 20.50).

Ҳисоблаб чиқарилган бахт — «МИР» (19, 21).

«Олимпли» киши — «ДРУЖБА» (18, 20).

9 МАЙДА

Тошқин — САНЪАТ САРОЙИ (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21), «ВОСТОК» (10, 13, 16, 17.30, 21.30).

Фарзандлар замони — «ҚОЗОҒИСТОН» (13.20), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12, 14.30, 16, 18.30), С. РАҲИМОВ номли (11.30, 14.30, 17.50, 20.15), «ПИОНЕР» (17, 19, 21).

Бош оққан томонга... — «ЎЗБЕКИСТОН» (10, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «ДРУЖБА» (11, 13, 15, 17, 19, 21).

Афоня — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30). «КЎКЧА» (11, 13, 15, 17, 19, 20.50), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Лондонлик киши — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 16, 18), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11, 13, 14.30, 16, 17.30, 19, 21).

Бўрон — Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 13, 15, 17, 20.30). «ЯНГИОБОД» (11, 13, 15, 17, 19, 21), «ТИНЧЛИК» (13, 15, 17, 19, 21).

«Олимпли» киши — «ДРУЖБА» (12, 14, 16, 18, 20).

Я. М. Свердлов номли концерт залида
8 МАЙ КЕЧ СОАТ 7.30 ДА
М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ «ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Вилоят ОҚИЛОВА
Солистлар: Назира ШЕРАЛИЕВА, Ғуломжон ЁҚУБОВ, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Моҳичеҳра НУРМУҲАМЕДОВА, Роза КАКУРИЕВА, Миртўра СОБИРОВА ва бошқалар.
Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Мирсодиқ ТОЖИЕВ.
Билетлар кассада кундуз соат 2 дан сотилмоқда.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

8 МАЙ — ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 19.15 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.20 «Ахборот» информацион программаси. 19.35 «Жанговар шон-шуҳрат клуби». Ғалаба байрамига бағишланган кўрсатув, **Ўзбек тилида:** 20.30 КПСС XXV съезди материалларини ўрганамиз. 20.50 Ўн минут музика. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Совет Армияси жангчиларининг талабларига биноан концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Белорус вокзали». Бадиий фильм, (ўзб.). 00.01 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.05 «Тошкент» телепрограммаси. «Баҳор чорлайди». (ўзб.). 18.35 СССР Ички ишлар министрлиги Ички қўшинлари вокал чолғу ансамблининг концерти (рус.). **Москва кўрсатади.** 19.15 Мультипликацион фильмлар программаси. 20.15 «Чин қалбдан». Саратов область Балаково шаҳар меҳнаткашлари билан учрашув. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 Икки марта Қизил Байроқли Александров номли Совет Армияси ашула ва рақс ансамблининг концерти. 00.25 Дзюдо кураши бўйича Европа чемпионати. Киевдан олиб кўрсатилади. 01.05 Янгиликлар.

Учинчи программа. 17.00 дан **Душанба кўрсатади.**

9 МАЙ — ЯКШАНБА ҒАЛАБА БАЙРАМИ

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 «Зарядкага сафланинг!». 10.30 «Будильник». 11.00 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 12.00 «Олға, болакайлар!». 13.00 «Музикали киоск». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 Бадиий фильм. 16.00 Бугун ғалаба байрами. СССР мудофаа министрининг ўринбосари, армия генерали И. Г. Павловский сўзи. 16.15 Жангчилар учун музикали программа. 16.55 «Халқаро панорама». **Тошкент кўрсатади.** 17.25 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун «Камалак» программаси. 17.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Салют, Ғалаба!» (ўзб.). 18.25 Мультфильм. 18.35 «Мен урушни кўрмаганман». Адабий театр. **Рус тилида:** 19.05 «Қўшиқлар хотирадан чиқмаслиги учун». «Ўзбектелефильм» фильм-концерт премьераси. 19.35 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.50 Фашизмга қарши курашда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси, бир минутлик сукунат. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мардлик-мангулик» Ғалаба байрамига бағишланган кўрсатув. 20.50 Ўн минут музика. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20. Телевизион миниатюралар театри. **Москва кўрсатади:** 22,00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.30 «Илғорлар минбари». 22.40 «Хотира». Бадиий фильм. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 10.05 Кўрсатувлар программаси. 10.10 Янгиликлар. Болалар учун «Камалак» программаси. 10.20 «Қувноқ арғимчоқ». Кинофильм. 10.30 «Янгра, барабан!». Ғалаба байрамига бағишланган кўрсатув (рус.). 11.10 «Ёш кинохаваскорлар клуби» (ўзб.). 11.55 «Табрикларимизни қабул этинг». Байрам музикали программаси. 13.35 Ўқитувчилар учун консультация. 14.05 «Аланғали сўқмоқлар». Бадиий фильм (рус.). 15.25 «Қизил галстук». Тележурнал. 15.55 Киноэкран янгиликлари. Реклама. **Москва кўрсатади.** 17.25 Мультфильмлар программаси. 18.00 «Киносаёҳатчилар клуби». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Поэзия жангда». 19.50 Фашизмга қарши курашда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси, бир минутлик сукунат. 20.10 Классик куйлардан концерт. 20.40 «Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан». 20.55 «Солдат мемуарлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 1-фильм. «Танкларни қирувчи». **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 Фильм-концерт премьераси. 23.20 Велосипед бўйича жаҳон пойгаси. Чехословакиядан олиб кўрсатилади. 23.35 Янгиликлар.

Учинчи программа. Фрунзе кўрсатади. 17.00 Кўрсатувлар программаси. 17.05 Классик кураш бўйича Б. Панфилов номли соврин учун Бутуниттифоқ турнири. **Рус тилида:** 18.05 Экран — болаларга. 18.15 «Қўшиқ ҳикоя қилади». Ёшлар учун кўрсатув. **Қирғиз тилида:** 19.00 «Халқнинг буюк жасорати». 19.30 «Новинки» киноклуби. 20.30 Ғалаба байрамига бағишланган кўрсатув. 21.20 Байрам концерти.

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 109-мактаб томонидан **Ёқубов Икром** номига берилган 241162 номерли йўқолган
САККИЗ ЙИЛЛИК МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «ГЛАВСНАБИ»
«УЗГЛАВИНСТРУМЕНТЗАПЧАСТЬ»ГА
бош бухгалтер ва бухгалтер
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

КИТОБЛАР ТАЛОН БИЛАН
КИТОБ ҲАВАСКОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
МАКУЛАТУРА ТОПШИРИБ ОЛИНГАН ТАЛОНЛАР БЎЙИЧА БАДИИЙ АДАБИЁТЛАР СОТИШ
30 ИЮНДА ТЎХТАТИЛАДИ.
30 ИЮНДАН СЎНГ ТАЛОНЛАР БЕКОР ҚИЛИНАДИ.
ТЕЗЛИК БИЛАН «ТАШОБЛКНИГОТОРГ»НИНГ ҚУЙИДАГИ КИТОБ МАГАЗИНЛАРИГА УЧРАШИНГ:
1 — Пушкин кўчаси, Марказ—1, 6-корпус, Телефон: 33—37—27;
2 — Навоий кўчаси, 42-уй. Телефон: 44—57—69;
11 — М. Горький кўчаси, 73-уй. Телефон: 62—52—02.
18 — «Спутник» шаҳарчаси, 9-квартал, 69-уй;
19 — Беруний кўчаси, 12-уй;
23 — «Чилонзор» массиви, 23-квартал, Фарҳод кўчаси. 58-уй. Телефон: 76—36—52.
«ТАШОБЛКНИГОТОРГ».

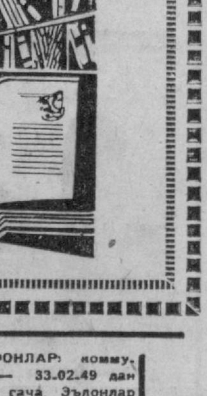

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет.
8 МАЙ, 1976 й.
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.
Р—03360.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26.
ИНДЕКС 64579.
Нашр В—3087.
ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33.02.49 дан 33.02.58 гача, Эълонлар бўлими — 33.81.42.